

# BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1923. július 28.

201. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben  
TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-58, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt  
Kiadóhivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

## Kelet ünnepe

Az amerikai flotta kifutott a sztambuli kikötőből.

Megváltozott a diplomácia nyelve is. Valamikor azt tartották, hogy a diplomata azért beszél, hogy elrejtse a gondolatait. Most már tudjuk, a diplomata azért hallgat, hogy elrejtse gondolatszegénységét. Valamikor, amikor még nem demars-salvékat s ultimátum-bombákat küldözgettek egymásnak a kormányok, a diplomáciának az volt a lehangosabb szava a hadművelet előtt, amikor kiröpitette az oceánra hadieréjét. Amikor, nagy ritkán, világgraszoló manifesztációképen megjelent az angol flotta a Keleti tengeren, a német haderő az Atlanti-Oceánon, vagy a japán cirkálóraj a Sárga-tengeren, — összedugták fejüket a külügyi albizottságok, publicisták félreverték a vészharangot s a katonai intendaturák megtömték a raktárakat az egész világon.

Világtörténelmi jelentősége van most is annak a ténynek, hogy az amerikai flotta kifutott a sztambuli kikötőből.

Jelenti a versaillesi koncepció első revízióját a legyőzött Törökországnak a győzők sorába való át lépését, azt jelenti, hogy Törökország újra európai hatalom lett, nagyobb és hatalmasabb, mint a világháború előtt volt s lerázta magáról azokat a szuverenitást korlátozó kiváltságokat, amelyek a világháború előtt minden törökországi idegennek megadták a területenkivüliséget.

Törökország most ünnepet ül. Nyolc napig lengenek a félholdas zászlók az ablaktalan török házakon, a Bajram-ünnepet most felszabadulásuk öröme tartják meg annyi boldog örömrakéta és diadalmármor közt, amennyi megmaradt a bevonuló antant csapatok fogadására rendelt hivatalos ünnepekről.

A drinápolyi törökhatár a versaillesi térképrajzolás uralmának első megszűkítő demarkációs vonala. Versaillesben a pillanatnyi erőviszonyok döntöttek, melyekre a bosszuállás gőze a mozdulatlanság és változhatatlanság délibáb színeit festette föl. A tények azonban azt mutatják, hogy mint ahogy az egész háború folyamán csak a felkészültség, nem pedig a tényleges erőviszonyok függvénye volt a mindenkor stratégiai helyzet, a háború befejezése után sem jelentett a győzelem korlátozás nélküli omnipotenciát s a legyőzöttség tökéletes kiszolgáltatottságot s rabláncos jármot. Akkor azt hitték: győző és legyőzött közt olyan enyhíthetetlen és kiegyenlíthetetlen különbség van, mint a fehér és fekete ember között. Most már van győző, akinek

lefelé fordult a szerencse kereke s van legyőzött, amelyik részeg boldogsággal ünnepli győzelmét.

Tardieux azt írja az európai török hatalom újjászületése napján az *Echo National*-ban, hogy a világot gondolatszegény emberek igazgatják, mert csak a gondolatszegénység engedhette be régi határaik közé az Európából kiűzött törököket. Lehet, hogy Tardieuxnak igaza van, de akkor azt kell hinnünk, hogy a gondolatszegény emberek nem most kezdik kormányozni a világot. Minden erőszak gondolatszegénység. Nem a legyőzött államok ostromolják a versaillesi békét, — ki hallgatna a legyőzöttek szavára? — hanem a győző hatalmak egymásután kijózanodó államférfiai. A versaillesi tárgyalásokról egymásután rángatják le a titokzatos presztízst teremtő burkát

## Elodázzák a kormány rekonstrukcióját

Vuicsics és Markovics lemondását Pasics miniszterelnök nem terjeszti a király elé — A zagrebi jegyzőkönyv előzményei

Beogradból jelentik: Vuicsics belügyminiszter lemondásával egyidejűleg pénteken a kormány rendelkezésére bocsájtotta tárcáját Markovics Lázár igazságügyminiszter is, akit Vuicsicssal együtt éles támadások értek a radikálpárt egyes tagjai részéről.

Politikai körökben azt beszélnek, hogy a két miniszter már napokkal ezelőtt tudomására adta lemondásukat Pasics miniszterelnöknek, akik azonban a lemondásukat titokban tartották és csak a csütörtöki minisztertanácsban közölték miniszter-társaival. A radikális pártból eredő értesülés szerint egyébként Pasics miniszterelnök kijelentette Vuicsicsnak és Markovics igazságügyminiszternek, hogy lemondásukat nem fogadhatja el és fölkererte őket, hogy tartsák meg tárcájukat a kormányának szeptemberben bekövetkező általános rekonstrukciójáig.

A részleges kormányválságot illetően a király álláspontja még ismeretlen. Csak annyi bizonyos, hogy az udvar állandóan érdeklődik a kormány rekonstrukciója iránt. Ezt igazolja különben a *Politiká*-nak az az értesülése, hogy blüdi királyi kancellária és a miniszterelnökség között csütörtökön hosszú telefonbeszélgetés folyt le.

### A zagrebi jegyzőkönyv keletkezésének története

A beogradi politikai körökben élénken kommentálják Gyuricsics Markónak, a radikális klub elnökének a *Samoupravában* megjelent cikkét, amelyben elmondja a zagrebi jegyzőkönyv keletkezésének történetét. A cikkben Gyuricsics megírja, hogy a radikális párt őt

s ma már kezd tisztán látni a világ közvéleménye, hogy sokszor üzleti szempontok érvényesültek ott, ahol — azt hittük — a történelem kormányozhatatlan erői viaskodnak egymással. Ma már hálóingben és papucsban látjuk az új világ hábait s az új világot sem a kinyilatkoztatás kénkövei és füstfelhői között. Ma már látjuk, ahol a történelmi igazságnak kellett volna megszólalni, ahol a történelem megfőlebbezhetetlen ítéletét kellett volna megszövegezni, ott szóhoz jutott az erőszak is, a fegyveres kéz fölénye a pusztá kéz fölött.

Gondolatszegénység? Lehet. De egy egész népfaj fölszabadult millióinak lelkes boldogsága ünnepli ezt a gondolatszegénységet. Mert ez a gondolatszegénység az erőszak gondolatának szegénysége csak.

és Janyics Voját annak idején azal a misszióval küldte Zagrebba, hogy tárgyalásokat kezdjenek Radicsal és informálódjanak politikai céljai felől. A párt részére — mondja Gyuricsics — semmi kötelezettséget nem vállaltunk és pedig azért, mert erre megbízatásunk nem volt. A zagrebi tárgyalások április 12-én kezdődtek és eleinte Radics nagyon előzékenyen viselkedett. Megígérte, hogy azokról a rendszabályokról, amelyeket véleménye szerint Horvátországban alkalmazni kell, írásos memorandumot készít. A tárgyalások második napján Radics már idegesen viselkedett, olyannyira, hogy a megbeszélések majdnem megszakadtak. Kijelentette, hogy a hatóságok maguk sértik meg a törvényeket és panasszal állt elő, amelyekre nézve ő azt mondotta neki, hogy foglalja őket írásba s úgy terjessze elő a radikális pártnak. Másnap a memorandumot megkapták és ennek alapján létesítették azt a jegyzőkönyvet, amelyet publikáltak.

Minden egyes szó, amelyet a jegyzőkönyv tartalmaz, Radicstól származik. Más csoportok képviselőivel még nem is tárgyaltak; azok Radics felhívására szintén bediktálták a jegyzőkönyvbe kívánságaikat. Radicson és társain kívül — mondotta Gyuricsics — a jegyzőkönyvet én és Janyics Voja is aláírtuk, azért, mert az említett urak azt akarták, hogy mi aláírásunkkal is igazoljuk azt, hogy ők kifejezték kívánságaikat. A mi megegyezésünk viszont csak abban állott, hogy ezeket a kívánságokat a radikális-párt főbi-

zottsága elé fogjuk terjeszteni. A jegyzőkönyv eredménytelen maradt, mert Radics nem tüntette fel, hogy mi a véleménye a horvátországi állapotok rendezéséről. Nem igaz az a hír — mondja Gyuricsics — mintha ő táviratilag engedélyt kért volna Pasics miniszterelnöktől a jegyzőkönyv aláírására. A párt a jegyzőkönyv aláírásával tehát semmiféle kötelezettséget nem vállalt sem a szerb nép, sem pedig a radikális párt részéről.

### Sarkotics tábornok Radicsról

Az egész beogradi sajtó élénk kommentálásokat kivonatokat közöl Sarkotics tábornoknak a *Pester Lloyd*-ban megjelent vezércikkéről, amelyben Sarkotics Radics politikájával foglalkozik. A cikkben Sarkotics azt fejtegeti, hogy az európai közvélemény kizárólag a beogradi koncepció hívei révén szerez információkat Jugoszláviáról és Radicsnak tulajdonítható, hogy ő a horvát önállóságért folytatott mozgalom vezérévé küzdött fel magát. Azonban ő sem tudja meggyőzni a szerb tömegeket mindaddig, amíg létre nem jön az egyenjogúság a szerbek és horvátok között egy föderatív államban.

### Pasics párisi útja

Párisi jelentés szerint Pasics miniszterelnök látogatását francia politikai körökben nagy érdeklődéssel várják. Pasics Sándor király útját fogja előkészíteni Párisba és valószínűleg tárgyalni fog a francia kormánnyal a lausennei békéről is. A miniszterelnök Nihcsics külügyminiszternek Szinajából való visszatérése után fog elutazni.

## Az új egyházi törvényjavaslat

sem a klerikálisoknak sem a liberálisoknak nem tetszik

Beogradból jelentik: A csütörtöki minisztertanács tárgyalta a pravoszláv egyházi törvényjavaslatot, amelyet Perics Ninkó, a vallásügyi miniszter helyettese hosszabb expozéban ismertetett.

Az expozé után beható vita indult meg, amelynek során kitűnt, hogy a magas egyházi körök ellenzik a törvényt azért, mert egyrészt sértik az egyház érdekeit, s másrészt, mert tulságosan liberális szellem hatja át.

Politikai körökben viszont azért elégedetlenek a javaslattal, mert tulságos klerikális szelleműnek tartják.

A minisztertanács úgy határozott, hogy mielőtt a javaslat sorsa fölött döntene, előbb meghallgatja megegyezően az érdekelt tényezők véleményét.

## A bellyei uradalom válsága

Pár nap óta a bellyei uradalomban a legszigorubb inkognitóban tartózkodik egy bizottság, amelynek feladata az uralkodó visszásságok megszüntetése.

A bellyei uradalom viszonyai, amelyek az utóbbi időben szokatlanul sokat foglalkoztatják a lapokat, sőt a parlamentj köröket is, teljesen megérték a rendcsinálásra.

A Bácsmegyei Napló munkatársa feltétlenül megbízható forrásból eredő értesülése szerint a jól felszerelt mintauradalom súlyos válságba jutott.

Az uradalom utóbbi éveinek gazdálkodása teljesen tönkretette a virágzó ipartelepeket, ok nélkül kiirtotta a hatalmas kiterjedésű erdőseket. Hozzáértők véleménye szerint ez az eljárás nemcsak súlyos anyagi károkat okozott, hanem sok évtizeddel vissza is vetette a birtok fejlődését.

A rendcsinálás munkája elsősorban az oda nem való hivatalnokok kiselejtezésére irányul. A helyzet ma az, hogy a legfontosabb tisztségek egyikét, a főtitkári állást Prédics volt szénész tölti be.

Általában mindentütt hozzáértés nélküli emberek működnek, akiknek halvány sejtelmük sincs az okszerű gazdálkodásról.

Hírek szerint 50 százalékos tisztviselőredukció várható a fent vázolt okok miatt. Ezzel azonban koránt sincs elérve a cél: a hibák jóvátétele.

A bellyei birtok, amelynek ügye most megint sürgősen napirendre kerül, a közeljövőben még sok meglepetéssel fog szolgálni.

## Beszüntetett tagosítás

Az apatini tagosítási munkálatokat az igazságügyminiszter betöltötte.

Többször irtunk már az apatini birtokosokat foglalkoztató tagosítás ügyéről.

Az apatini tagosítást 1913-ban a sombori törvényszék egy tizenégy hold gyenge minőségű földdel rendelkező kisbirtokos kérelmére rendelte el, bár az ellen az érdekeltség egy része tiltakozott.

Az apatiniak földje a legkülönbözőbb minőségű és fekvésű. Van homokos, szikes, gödrös, gyengébb és jó minőségű föld. A határban sok helyen szőlőbirtok is van. Ha tehát szigorúan keresztül vinnék a tagosítást — ami nélkül az egész tagosításnak értelme nincs — akkor a lakosság egy része tönkre menne, mert legalább 30—40 százalék kapna a legnagyobb előzékenység és óvatosság mellett is tisztán szikes, homokos, gödrös vagy rossz minőségű földet s elvesztené jól megdolgozott földjét és kertjét.

Két hatalmas ártere is van a községnek, amely az utóbbi időben is már több ízben volt teljesen víz alatt úgy, hogy azok a kisbirtokosok, akik az ártérben kapnak ki a tagosítás esetén birtokaikat, nagy veszteségeket szenvednének.

Most a kisbirtokosoknak szétszórva vannak fekvéseik, részben az ártérben, részben szikes, részben homokos, részben jó földben s így okszerűen gazdálkodhatnak még a legmostohább időjárás esetén is, tehát Apatinban az ingatlanok széttagoltsága nemhogy káros, de egyenesen gazdasági szükségszerűség.

Ezeket a körülményeket egy gazdasági és jogi szempontból megindokolt memorandumban terjesztették a tagosítást ellenző apatini kisbirtokosok az igazságügyminiszter elé, jogi képviselőjük dr. Jeszenszky sombori

ügyvéd utján.

Az igazságügyminisztérium az ügy hosszas tanulmányozása után végre döntött ebben a régóta húzódozó ügyben s a memorandumban foglaltakat magáévá téve, az apatini tago-

sítási eljárást felfüggesztette és a további munkálatokat beszüntette

Most természetesen azok lépnek akcióba, akiknek az az érdekük, hogy a tagosítási munkálatokat folytassák.

## Nem kell tartózkodási engedély a külföldre optáltaknak

Összeállítják az idegen követségeknél optáltak névsorát

Az optálók kiutasításáról szóló belügyminiszteri rendelet visszavonása után sincs bizonyosság abban a kérdésben, hogy a hatóságok milyen álláspontra helyezkedjenek azokkal szemben, akik a külföldre optáltak, vagy akik nem optáltak az előírt határidőn belül az SHS. királyság javára. A Vajdaság egyes városából érkező jelentések szerint több vidéki hatóság még nem is kapta meg a kiutasítás visszavonásáról szóló rendeletet és a legtöbb helyen, ahol felfüggesztették az optálók elleni kiutasító eljárást, most tartózkodási engedély kérésére kötelezik őket.

A „Bácsmegyei Napló” munkatársa kérdést intézett dr. Pletikoszits András főispánhoz arra nézve, hogy milyen eljárást kell követni a Szubotícán tartózkodó külföldi optáltaknak. Pletikoszits főispán kijelentette munkatársunknak, hogy sem azoknak, akik külföldi állam javára optáltak, sem pedig azoknak, akik 1910. január 1. után szerezték meg az itteni illetőséget, de nem optáltak, nem kell Szubotícán tartózkodási engedélyt kérniük, mert a belügyminiszter már a kiutasítást visszavonó rendelettel engedélyezte további itt tartózkodásukat, a Magyarországgal kötött egyezmény alapján.

Tartózkodási engedélyt a belügyminiszter egy korábbi rendelete értelmében csak azoknak kell kérni, akiknek opciós kérvényét elutasították, mert ezeket egyelőre idegen állampolgároknak tekintik, akik csak tartózkodási engedéllyel tartózkodhatnak az ország területén.

A hatóságok egyébként még nem kaptak rendeletet a belügyminisztertől arra nézve, hogy az idegen állam ja-

vára optáltak mennyi ideig maradhatnak meg mostani lakóhelyükön. Az a megegyezés, ami erre vonatkozólag Jugoszlávia és Magyarország között létrejött és amit a népszövetségi tanács is jóváhagyott, három évre szól és eszerint az optáltak csak 1926 július 26-ig lennének kötelesek elhagyni az ország területét. Viszont a budapesti jugoszláv követnek a napokban tett ki-jelentése szerint a megegyezés értelmében csak egy évig maradhatnak az optáltak régi lakhelyükön. Az e kérdésben tapasztalható bizonytalanság tehát sürgősen szükségessé tenné, hogy a belügyminiszterium világosan állapítsa meg az optálók itt tartózkodásának határidejét.

A most visszavont kiutasító rendelet végrehajtásának előkészítése közben kiderült az is, hogy az egyes hatóságoknak nem állnak rendelkezésre a szükséges adatok arra vonatkozólag, hogy kik optáltak külföldi állam javára. A szubotícai bejelentő hivatalban ugyan külön jegyzéket vezetnek az itt élő idegen állampolgárokról, azonban, hogy az egyes lakosok az optálás után és illetőség tekintetében hová tartoznak, arra vonatkozólag nincsenek a hatóságoknak pontos feljegyzései. A főjegyzői hivatalban csak az állapítható meg, hogy kik optáltak a városi hatóság utján az SHS. királyság vagy a külföld javára, de hogy közvetlenül a külföldi követségek utján kik éltek opciós jogokkal, arra vonatkozólag nincs a városi hatóságnak semmiféle adata. Ennek a hiánynak a pótlására a bejelentő hivatalban rendelkezésre álló adatok ki fogják egészíteni, hogy így mindenkiről megállapítsák, hogy milyen állampolgár.

## Répatermelők és cukorgyárak harca

Sztankovics képviselő tervezete a kisgazdáknak a répatermelésbe való bevonásáról — A termelők leakarják törni a gyárak karteljét — Termelők értekezlete Becskereken

Vasárnap, július 29-én Becskereken értekezletre gyűlnek össze a bánági cukorrépa termelők, hogy megbeszéljenek egy esetleges közös akciót a cukorgyárak kartellje ellen, amelyek önkényes ármegállapításakkal erősen veszélyeztetik a cukorrépa termelők érdekeit. Ezt a mozgalmat élénk figyelemmel kísérik a báncai répatermelők is, mert itt is hasonló bajok fenyegetik a répatermelés folytonosságát.

A Vajdaságban a földbirtokosok nem egyoldalú elhatározásukból szoktak répát ültetni, hanem valamely a cukorgyárral kötött előzetes szerződés alapján. A cukorgyárak így biztosítják előre répaszükségletüket. Különösen a nagybirtokosok szokták magukat évenként több száz hold répatermelésre kötelezni, de az utóbbi évtizedben a cukorgyárak erős propagandája folytán a kisbirtokosok között is egyre nő a cukorrépa termelők száma. A gyárakkal kötött szerződésekben, különösen azonban a több évre szóló szerződésekben nem szokták megállapítani a répa átvételi árát, úgy, hogy a gyárak a kényserhelyzetben levő termelőkkel szemben önkényesen állapíthatják meg az árakat.

Különösen a mostani nagy pénzszűke birtk rá sok birtokost arra, hogy 3—5 évre lekösse magát szerződésileg valamely cukorgyárnak répatermelésre, mert a cukorgyár-

ennek fejében a vételára nagyobb előlegeket folyósított nekik és a megszorult gazdák készpénzhez jutottak. A szállításkor azután a gyár az elé a helyzet elé állította a birtokost, hogy vagy átadja a répát a gyár által megállapított áron, vagy visszafizeti az előleget.

Ez a helyzet érlelte meg azt a gondolatot, hogy a termelőknek kellene szervezkedniük a gyárak önkényes ármegállapítása ellen. Az államtól is védelmet akarnak kérni, minthogy az államnak nagy befolyása van a cukorgyárakra.

A vasárnapi értekezletre meghívták az érdekeltek Sztankovics Szvetisláv radikális képviselőt is, aki a kormánypártnak egyik elismert közgazdasági szakértője és sokat foglalkozott a Vajdaság mezőgazdasági iparának kérdésével is.

Beogradi munkatársunk ez alkalomból hosszabb beszélgetést folytatott Sztankovics képviselővel, aki a következőkben fejtette ki rendkívül érdekes és sok szempontú véleményét ebben a Vajdaság gazdasági kulturájára oly fontos kérdésben.

— A cukorrépatermelés kérdését úgy a termelők, mint a gyárak szempontjából, de elsősorban az egész ország gazdasági fejlődésének érdekében rendkívül fontosnak tartom. Ma az a helyzet, hogy az egész királyság évi cukorszükséglete kb. 6000 vagon évenként, a belföldi gyá-

rak produkciója azonban alig haladja meg a 3000 vagon. Így évenként több ezer vagon cukor importra vagyunk ráutalva. Ennek az oka kizárólag abban keresendő, hogy az országban nem termelnek elég cukorrépat. A gyárak mai felszerelésük mellett is képesek volnának évi 10—12.000 vagon cukrot is kitermelni, ha elég répa állna rendelkezésre. Viszont a répatermelés fokozásával, esetleg az állam erejének segítségével nemcsak ezt a répamennyiséget, hanem ennél jóval többet is tudna az ország termelni. A fölösleget lehetne exportálni, sőt a mai világgazdasági helyzet mellett, amikor a nyugati államok ipara állandó válságokkal küzd, kedvezőknek látszanak a körülmények még új cukorgyárak alapítására is, úgy, hogy a jugoszláv cukor bármikor felvehetné a versenyt a világpiacon is a külföld gyáraival.

Különös fontossággal bír a répatermelés a mezőgazdasági kultúra tekintetében is, mert ez az ipari növény magasabbrendű művelést is igényel, emeli az általános gazdasági kultúra szintjét. Emellett nagyon rentabilis is, mert a répán magán kívül kitünő takarmányt is produkál és a cukorgyártás melléktermékei, a melasz, répaszelet stb. is elsőrendű árucikkek.

Hogy azonban a gazdákat fokozottabb répatermelésre lehessen bírni, ahhoz elsősorban az szükséges, hogy a gazda befektetett munkáját megfelelően nagyobb hasznot is érhesse el. A répa a kalászosoknál sokkal intenzívebb művelést kíván meg, másképpen kell szántani, évenként ötször kapálni, a kiszedése is nagy munka. Az elszállítás is rendszerint nagy gondot okoz, különösen figyelembe véve a vajdasági rossz utakat. Ezzel szemben áll viszont az a nagy előny, ami a répatermelés talajjavító hatásában mutatkozik.

A répatermelés növelését azonban csak úgy lehet elérni, ha a mai bizonytalan helyzetükből kiszabadítjuk a termelőket és a répa értékesítése tekintetében kedvezőbb helyzetbe hozzuk őket a gyárakkal szemben. A kisbirtokos csak akkor fog rátérni a cukorrépa termelésre, ha abból pozitív előnyöket várhat.

Ennek szerinte ma legcélravezetőbb módja a következő volna:

1. Meg kell szervezni a répatermelőket, mert szervezetten sokkal egységesebben és eredményesebben léphetnek fel a gyárakkal szemben.
2. A répa átvételi feltételeit a termelők szervezete a gyárosok kiküldöttjeivel a kormány közvetítő részvételével állapítsa meg.

Ezt úgy gondolom, hogy a szervezet kiküldöttjei a gyárak kiküldöttjeivel Beogradban találkoznának és a tárgyalásokon vegyen részt a pénzügy-, kereskedelmi- és földművelésügyi miniszter megbízottja is. A cukorgyárak erősen függő viszonyban állanak az állammal, úgy, hogy az államhatalom gyenge nyomásának is engedniük kell. Természetesen olyan megoldásra gondolok, amely úgy a termelők, mint a gyárak érdekeinek kellő figyelembe vétele mellett hozatnék meg.

3. A répatermelőket állami támogatásban is kell részesíteni, hogy minél többen kapjanak kedvet répatermelésre. Ennek a legjobb formája szerintem, ha a termelők prémiumot kapnának. Ez a prémium holdanként kb. 500 dinár lehetne, ami már néhány holdnál is igen tekintélyes összeg. Fedezetet is könnyű volna rá találni, csak a cukor fogyasztás adóját kellene kissé leemelni. Ma öt dinár a fogyasztási adó kilónként, ezt egy fél dinárral még fel kellene emelni és az így nyert többletet prémiumok formájában a termelőknek lehetne juttatni. Ezt nagyon hatékony módszernek tartom a termelés fokozására és remélem, ezirányu ja-

vaslataim kellő megértésre fognak találni az illetékes tényezőknél.

4. A legeredményesebb lépés azonban a cukorgyárak nacionalizálása volna. Ez alatt azt értem, hogy a gyárak részvényei a répatermelők kezébe kerüljenek. Ha ezt megcsinálják, akkor már kisebb jelentőségű kérdéssé válik a cukorrépa átvétel ár is, mert a gyár nyereségében kárpótolná magát a termelő az esetleges alacsonyabb rebaárért.

Szatankovics képviselő fejtegetései kétség kívül rendkívül figyelemreméltók és javaslatai kétségkívül a visszasságok megszüntetésének komoly megfontolásokat alapuló tanulmányozásából erednek. Csak azt tartjuk sajnálatosnak, hogy még ez a nagylátókörű szakember sem lát más módot ennek a kérdésnek a megoldására, mint a fogyasztásnak újabb adóval való megterhelését — megint a termelők javára és így megint csak a legantiszociálisabb adófajta növelése rántaná ki a bajból a milliárdos cukorgyárakat és répatermelőket — a fogyasztók millióinak a zsebére.

## Elveszik a fegyvereket a baranyai gazdáktól

Indokolás nélkül vonják vissza a fegyverviselési engedélyeket

A baranyai szőlősgazdák között érthető elkeseredést keltett a fegyverengedélyek visszavonásáról kiadott rendelet.

Baranyában nincsenek sem rendőrök, sem mezőrők. A gazdák, akiknek nagy kiterjedésű hegyi szőlők vannak, ilyenkor nyáron kint vannak szőlőikben. Evtizedek óta fegyvert tarthattak, amivel nemcsak saját javaik megőrzésének hanem a közbiztonságnak is nagy szolgálatot tettek. Most egymás után vonják vissza ezeket az engedélyeket. Karancs községben 35 jómódu adófizető polgártól vonták meg az engedélyt, de máshol is megkezték már az engedélyek visszavonását.

Az új engedélykérdőket mindenütt elutasítják. Ez az eljárás annál érthetőbb, mert a baranyai gazdák megbízhatósága ellen eddig egyetlen esetben sem emelt senki kifogást.

## Javul a viszony

Jugoszlávia és Szovjetország között

Abécsei orosz megbízott nyilatkozata

Szovjetország bécsi megbízottja, dr. Lewicky követ egy újságró előtt most érdekes nyilatkozatot tett Jugoszlávia és Szovjetország viszonyáról. Nyilatkozatában többek közt a következőket mondotta:

— Most, hogy Jugoszláviában ismét felülkerekedett az a tendencia, hogy a Szovjetországgal való összeköttetést és jóviszonyt szorosabbá tegyék, kiilelhetem, hogy soha egy pillanatra sem kételkedünk abban, hogy a két kulturális és gazdasági tekintetben is egymáshoz annyira közelálló állam közötti elidegenedés tartós lesz. A barátságos viszony helyreállítása mindkét állam részére sürgős és szükséges. A szovjetkormány hat éves fennállása óta bebizonyította, hogy minden állammal békés és barátságos viszonyban akar élni és el akar kerülni minden beavatkozást idegen államok ügyeibe.

— Ezzel szemben sajnos, meg kell állapítani, hogy a jugoszláv kormány egy időben erősen támogatta az orosz nép legengesztelenebb ellenségeit és árulóit, amikor az orosz parasztok és munkások kénytelenek voltak az ország területi épességét és a szovjet-közletársaság szabadságát védeni. Azok az elemek, amelyek jugoszláv kormánykörökben támogatásra találtak, vak esz-

közel voltak az újjáépülő Szovjet-ország elleneségeinek kezében. A szovjetkormány ezeknek az elemeknek már többször amnesztia kiadásával lehetővé tette a hazájukba való visszatérést és azt, hogy maguk is közreműködjenek Oroszország újjáépítésében.

— Legfontosabb feladatunk országunk gazdasági és kulturális újjáépí-

tésén kívül az, hogy minden olyan állammal, amely Oroszországgal békében akar élni, a normális barátságos viszonyt helyreállítsuk. Eppoly, mint nekünk, Jugoszláviának is lakossága kulturális, valamint gazdasági fejlődése szempontjából — érdekében van, hogy Szovjet-országgal mielőbb vegye ismét fel a barátságos viszonyt.

## A kisantanthoz való közeledést sürgetik a magyar nemzetgyűlésen

Bethlen károsnak tartja a megegyezés sürgetését Tiltakozás Károlyi vagyonának elkobzása ellen

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés pénteki ülésén folytatták az indemnitás vitáját.

Nagy Ernő felszólalásában Magyarország kisantanthoz való közeledéséről beszélt és hangoztatja ennek szükségességét. Felolvassa azokat a pontokat, amelyeket a kisantant a megegyezés feltételül állítóg meg szabtott. Ezeket a feltételeket elfogadhatatlannak tartja.

Tiltakozik a Károlyi-vagyon elkobzása ellen és határozati javaslatot nyújt be, amelyben azt kívánja, hogy a parlament követelje a Károlyi-kormány valamennyi volt tagjának vád alá helyezését. A vád követelje annak megállapítását, hogy Károlyi és miniszterei valóban bűnösök voltak-e.

Bethlen miniszterelnök beszélt ezután. Mindenekelőtt arra kéri a nemzetgyűlést, hogy szavazza meg az indemnitást. Hosszabb beszédeben a zsidókérdést fejtegette és kijelentette, hogy semmiképpen sem helyesli ennek a kérdésnek a kiéleltését, amelyet az ország érdekei ellen való tekint. Nagyobb bajunk ennél, — mondotta, — a területi szétszakítás, magyar véreink pusztulása, pénzügyi és gazdasági leromlásunk. A kormány a nemzeti demokrácia híve és ezt jobbról és balról is megvédi. Figyelmezteti a jobboldali sajtóorgánumokat, hogy igazadásaikkal szemben szigorú rendszabályokhoz fog nyulni. Nem tulajdonít tulságos komolyságot a titkos társaságoknak. A háborús és forradalmi időkben mindig voltak ilyen alakulatok. Elfogadja Rassay indit-

ványt, hogy köztisztviselők ne lehessenek titkos társaságok tagjai. A belügyminiszter revízió alá fogja venni az újonnan alakult egyesületeket és ellenőrizni, hogy a gyűjtött pénzeket mire használták fel. A külföldi kölcsönt az ország érdekében feltétlenül szükségesnek tartja. Ha Magyarország nem kapná meg a kölcsönt, úgy ő és a pénzügyminiszter levonja ebből a konzekvenciákat.

Rossz szolgálatot tesznek az országnak, — mondja Bethlen, — a kik sürgetik a kisantanttal való megegyezést, mert a kisantant azt gondolja, hogy ha álláspontja mellett kitart, akkor a kormány a belső nyomás alatt kénytelen lesz feltételeit elfogadni. Beszédét azzal végzi, hogy csak az összetartás mentheti meg Magyarországot.

A miniszterelnök zajos helyesléssel fogadott beszéde után Kállay pénzügyminiszter emelkedett szólásra. Általános fejtegetések után kijelentette, hogy a jóvátételi veszedelem még nem mult el Magyarországtól. Mindenesetre eljutottunk odáig, — ugymond, — hogy a jóvátételi bizottság legutóbbi határozatából kiolvasható, hogy Magyarországtól jelenlegi gazdasági helyzetében jóvátételt nem követelhetnek. Magyarországnak úgy gazdasági, mint pénzügyi támogatásra van szüksége. A külföldi kölcsön kérdésében reméli, hogy az a belátás, amely ezidőszert az európai vezető államférfiakat irányítja, tettekben és gyakorlati eredményekben rövidesen meg fog nyilvánulni.

## A nemzeti kisebbségek problémája a hágai döntőbíró előtt

Mi tartozik a hágai nemzetközi döntőbíró elé?

Bécsből jelentik: Harding elnök néhány módosítás eszközözésével helybenhagyta a hágai nemzetközi döntőbíró státutumait, úgy, hogy ez a rendkívül fontos intézmény most már intenzíven munkához láthat.

A versaillesi béke a hágai nemzetközi bíróságot a Népszövetség egyik szerveként kreálta. A hágai bíróság státutumait 46 állam írta alá és ezek közül 35 ratifikálta. A fakultatív záradékot, amely a hágai bíróság döntésének feltétlen elismerésére vonatkozik, 20 állam írta alá és ezek közül 15 máris ratifikálta. A paktum 35. pontja kimondja azt, hogy a hágai döntőbíró rendelkezésére áll a Népszövetség összes tagjainak és az Északamerikai Egyesült Államoknak. A többi államokra vonatkozólag a Népszövetség tanácsa kimondotta azt, hogy a hágai nemzetközi bíróság ezek is igénybevehetik, ha esetről-esetre, vagy pedig végérvényesen kötelezik magukat a bíróság döntésének elfogadására és annak jóhiszemű végrehajtására. Azonban azok az államok, amelyek a Népszövetségnek nem tagjai, a Népszövetség tagjai és az Északamerikai Egyesült Államokat csak a Népszövetség tanácsának engedélye

alapián citálhatják a bíróság elé. Az összes békeszerződések a hágai bíróság elé utalnak bizonyos vitás kérdéseket. Így például a versaillesi békeszerződés értelmében a hágai nemzetközi döntőbíró kompetenciájába tartoznak a kikötők, víziutak és vasutak és általában a közlekedésügyi kérdések. A saint-germaini, trianoni, neuillyi, sévresi, valamint az utóbbi módosító lausannei szerződések és hasonló határozatokat tartalmaznak. A hágai bíróság elé tartoznak mindazok a vitás kérdések is, amely a szövetségesek és a központi hatalmak között a háború előtt fennállott szerződések folytán keletkeznek. A munkügyi viszonyokra vonatkozó határozatokat is a bíróság ügykörébe utalta a Népszövetség. A versaillesi békeszerződés folytán Németországnak mostan egy konkrét esetből kifolyólag kell felelnie a hágai nemzetközi bíróság előtt. A szövetségesek ugyanis bepanaszolták, hogy 1921-ben megsértette a kieli csatorna semlegességét. Németország ugyanis megakadályozta azt, hogy egy francia gőzös, amely Lengyelországnak munitiót szállított, keresztül haladjon a csatornán. Németország azzal védekezik, hogy abban az időben Lengyel-

ország még hadiállapotban volt Oroszországgal, ezért tiltotta meg a hajó áthaladását. A saint-germaini békeszerződés folytán a hágai nemzetközi bíróság elé kerülnek az összes vitás kérdések, amelyek a Csehszlovákia és Ausztria között levő táviró- és telefon-forgalomra vonatkoznak.

Az utódállamokat azonban leginkább az érdekli, hogy a hágai döntőbíró illetékes mindazon kisebb-ségi ügyekben, amelyek az osztrák, magyar, bolgár és török békeszerződésekben vannak megállapítva. A határozatok szerint azonban csak a szövetségesek vagy pedig a Népszövetség tanácsának valamelyik tagja idézheti a bíróság elé azt az államot, amely a kisebbségi szerződéseket nem tartja be. Ugyanígy rendezi a panaszemelési viszonyt a kisebbségi kérdésekben a Népszövetség, a szövetségesek és az új államok (Lengyelország, Csehszlovákia, Jugoszlávia, Románia, Görögország és Örményország) között. Albánia és Litvánia önként, minden szerződés nélkül fogadták el a hágai döntőbíró kompetenciáját a kisebbségi kérdésekben.

A hágai bíróság illetékes mindazokban az ügyekben, amelyek a régi német kolóniák, továbbá Palesztina, Szíria és Libanon kereskedelmére vonatkoznak. Végül egyes szerződések a következő speciális ügyeket utalják a nemzetközi döntőbíró elé: egyezmény a léghajózásról (Páris, 1919 október), egyezmény a forgalom szabadságáról (Barcelona, 1921 április), egyezmény a dunai hajózásról (Páris, 1921 július), a nemzetközi vasutiforgalom szabályozása (Portorose, 1921 november), egyezmény az Elba hajózásáról (Drezda, 1922 február), hajózási egyezmény Dánia és Norvégia között (Kopenhága, 1921 július), egyezmény Finnország és Svédország között az Aaland-szigetek ügyében (Stockholm, 1921 szeptember), politikai egyezmény Ausztria és Csehszlovákia között (Prága, 1921 december), konvenció Lengyelország és a balti államok között (Varsó, 1922 március), német-lengyel szerződés a felsősziléziai birtok-kisajátítások ügyében (Genf, 1922 október), végül szerződés Nagybritannia és Irak között (Bagdad, 1922 október).

Valószínűleg a hágai döntőbíró fogja kimondani az utolsó szót az erdélyi magyar birtokok kisajátítása ügyében is. Jelenleg az említett kieli afféren kívül a hágai döntőbíró Karélia autonómiájának kérdésével foglalkozik, valamint a lengyelországi német gyarmatosok kiutasítását tárgyalja.

## Ostromállapotot követel a zagrebi katonai parancsnok a kémkedési ügy miatt

A nyomozás jelentéktelennek mutatja az összeesküvést

Beogradi jelentés szerint szerdán és csütörtökön egész nap folytatták a beogradi rendőrségen a zagrebi kémkedési pör gyanúsítottjainak kihallgatását. Az első kihallgatások szerdán délután négy óráig tartottak, amelyeknél jelen volt Lazarevics Ljubisa, a beogradi rendőrség főnöke is. A kihallgatás után Androlics Dragicát egy rendőrtiszt és több detektív felügyelete mellett a városba vitték, hogy egyes házakban a helyszínen szerezzenek meggyőződést a kémné vallomásainak valódiságáról. Az utólagos nyomozás során kiderült, hogy Androlics Danica vallomása nem mindenben teli a valósságot és több személyt, akiket a nő megnevezett, nem sikerült megtalálni. Azt is megállapították, hogy olyan nevű emberek, akiket a kémné beogradi bűntársaként megnevezett,

soha sem tartózkodtak Beogradban. Androlics Danica szemmelátától arra törekszik, hogy minél több tekintélyes beogradi politikus bekeverjen a kémkedésbe. Emiatt számos előkelő embert kihallgattak, a mely kihallgatások eredményét azonban a rendőrség a nyomozás érdekében titokban tartja.

A kihallgatásnál Androlics Danica általában nagyon jókedvűnek mutatkozik és különösen annak örül, hogy személyével az egész országban sokat foglalkoznak és hogy arcképét közlik az egyes lapok. A kihallgatásánál jelen volt újságíróktól elkérte a lapokban megjelent arcképeit és a róla szóló cikkeket.

Csütörtökön Avdagicot és Mlinaricsot hallgatták ki, akik híven ismételték Zagrebban tett vallomását. A nyomozás jelenlegi stádiumában általában az a hatóságok véleménye, hogy az egész kémkedési ügy nem olyan veszedelmes, mint amilyennek eleinte hitték.

A beogradi Preporod még mindig nagy fontosságot tulajdonít a kémkedési ügynek és közli a zagrabi hadseregparancsnok nyilatkozatát, aki a gyanúsított katonai személyek letartóztatását követeli és azt kívánja, hogy a nyomozást folytassák a hazaárulás kiderítésében. A hadseregparancsnok a Preporod szerint kijelentette, hogy az állam felborítására irányuló törekvések igen komoly természetűek és ezért szükséges volna, hogy az ostromállapotot egész Horvátország területére kihirdessék.

Ezzel szemben a zagrabi Hrvat azt írja, hogy az egész kémkedési ügyet politikai okokból pattantották ki, hogy ezáltal a megegyezést Beograd és Zagreb között lehetetlenné tegyék.

## Kutyahentes a bíróság előtt

Tíz napra ítélte a bécsi járásbíróság kutyahus forgalombahozataláért

A palicsi kutyakolbászárosnak egy tehetséges kartársa állott csütörtökön — mint Bécsből jelentik — a margareten járásbíróság előtt vádlott minőségben, amiért birkahus helyett husz kő kutyahust akart eladni Heller Alajos meidlingi hentesnek. A vádlott, Tels Mátyás foglalkozás nélküli hentessegéd ellen sikkasztás, csalás és az élelmiszertörvény áthágása miatt indult meg az eljárás és ebben az ügyben hallgatta ki dr. Weissenstein törvényszéki bíró, aki a személyi adatok felvétele után azt a kérdést intézte a vádlotthoz, hogy beismeri-e a teherre rótt cselekményt? Tels Mátyás azt válaszolta, hogy nem érzé magát bűnösnek.

A bíró: Akart kutyahust eladni, vagy sem?

A vádlott: Akartam.

A bíró: Hogyan jutott ehhez a huszhoz?

A vádlott: Ötvenezer koronáért vettem a kutyát egy ismerősömtől, azzal a szándékkal, hogy drágábban, eladom. Nem akadt azonban vevő rá, szorult helyzetbe kerültem, hát elhatároztam, hogy másképpen értékesítem. Levágtam a kutyát és el akartam adni husát, mint birkahust.

A bíró: Ez talán mégis egész rendjén.

A vádlott: Megjegyzem, elnök ur, hogy sokkal jobb íze van, mint a birkahusnak.

A bíró: Izlés dolga.

A vádlott vallomásának befejezése után áttértek a tanúk kihallgatására. Habietinek János ékszerész, akitől Tels a kutyát vette, elmondotta, hogy csakhogy ötvenezer koronát kapott az ezért, amely azután a hentessegéd jóvoltából közlélmészési cikké avanszált.

A bíró: Adott ön megbízást Telsnek, hogy rostélyossá aprítsa a kutyát és osztozni akart vele a hasznon?

A tanu: Isten menti!

A bíró megállapítja, hogy ebben az esetben nem helytálló a sikkasztás vádja a hentessegéd ellen, mert — mint a tanu vallomásából beigazolódott — becsületes módon jutott a kutyához.

A bíró: Az élelmiszertörvény áthágása miatt emelt vádat sem tartom helytállónak, mert a kutyahus, véleményem szerint, nem élelmiszert.

A vádlott: Nagyon csodálom, pedig kitűnő íze van.

A bíró: Jó étvágyat hozzá!

Heller Alajos hentesmester, aki feljelentette Telsét, kijelentette tanuvallomásában, hogy amikor a vádlott felki-

nálta neki eladásra a húst, ő rögtön észrevette, hogy az állítólagos birkahus voltaképpen kutyá.

A bíró: Elképzelhető, hogy egy hentes ne ismerje fel a kutyahust?

A tanu: El, de akkor az illető hentes hülye.

A bíró a vádlott Tels Mátyást tíz napi szigorított fogházbüntetésre ítélte csalásért, amit azzal követett el, hogy kutyahust birkahus gyanánt akart forgalombahozni. A másik két vádpont alól felmentette a vádlottat. Az elítélt hentessegéd szólanul megnyugodott az ítéletben.

## Elkészült az angol jegyzékre a francia-belga válasz

Hétfőn nyújtják át Londonban a válaszjegyzéket Franciaország továbbra is fenntartja a megszállást

A francia-belga tárgyalások során a diplomáciai tevékenység súlypontja most Brüsszelbe helyeződött át. A passzív ellenállás kérdésében — mint az érkező táviratokból kitűnik — Poincaré megközelíthetetlen és arra számít, hogy Belgium ugyanolyan magatartást fog tanúsítani. A franciák azonban még ennél is tovább mennek. Állítólag a megszállásnak újból láthatatlanná való tételéről és az egyes rajnai tisztviselők és munkások megkegyelmezéséről eltekintve a belga kormány amellett van, hogy közös tervet készítsenek a katonai, polgári és gazdasági tekintetben történő esélyes kiűrés számára is. A franciáknál mindamellett az a felfogás kerekedett felül, hogy ilyen tervet most nem kell napirendre tűzni. A megszálló csapatok teljes visszavonása és az ellenőrzés jogáról, továbbá a legfontosabb zálogokról való közeli lemondás szóba sem jöhet.

Ami az angoloknak a pártatlan szakértői bizottságra vonatkozó javaslatát illeti, — a Daily Telegraph diplomáciai tudósítójának jelentése szerint, — Poincaré hangsúlyozta, hogy a varseillesi szerződéssel elvárkeznék, ha a szakértők közé semlegeseket is felvennének. Azt akarja, hogy Belgium Párisal közösen lépjen fel az ellen, hogy a bizottság állapítsa meg az egész kártérítési összeget. Legfeljebb olyan kompro-

misszumhoz fog hozzájárulni, a melynek értelmében a bizottság a németek erőforrásainak megvizsgálása után javaslatot tesz arra, hogy milyen évi törlesztéseket fizessenek.

Párisi jelentés szerint Franciaország és Belgium eszmecsereje a jóvátétel és a Ruhr-kérdés tekintetében Angliának adandó válaszról befejezéshez közeledik. Megállapították, hogy a passzív rezisztencia megszüntetése nélkül lehetetlen Németországgal tárgyalni. A Ruhr-vidék kiűrése csak akkor következhet be, ha a németek kifizetik jóvátételi tartozásaikat.

A választervezetet Poincaré francia és Vaspar belga miniszterelnökök együtt készítették el. A jegyzéket valószínűleg hétfőn nyújtják át Angliának.

### Változások a francia kormányban

Párisból jelentik: Ismét általánosan elterjedtek azok a hírek, melyek a Poincaré-kabinet újjászervezéséről szólnak. Jólétesült politikai körökben úgy tudják, hogy Colrat igazságügyminiszter Jonard helyét foglalja majd el a vatikáni követség vezetésében, utóda Manoury lesz, a kinek a helyébe viszont Maginot jelenlegi hadügyminiszter kerül. A hadügyminiszteri tisztségre állítólag Bourgeois szenátor, szolgálaton kívüli tábornokot szemelték ki.

## Tízmillió márkás bankjegy

A német nyomdák nem tudnak elegendő pénzt előállítani Ruhakosarakban és teherautókon hordják a pénzt

A békeérték szerint három és fél márkának felel meg a most forgalomban levő legnagyobb értékű: tízmillió márkás német birodalmi bankjegy, amely hovatovább arra sem lesz elegendő, hogy a berlini polgár ebédjét kifizethesse vele. Ezzel és öt-tíz-ötven-százezer márkás aprópénzzel bonyolítják le Németország pénzforgalmát, ezzel fizetik ki a munkásoknak az indexrendszer alapján egyre rohamosan növekvő hetibéréit. Mivel pedig még mindig az öt-tíz és ötvenezer márkás kis bankjegyek vannak túlnyomó számban forgalomban, a krokifantázia teréről a tragédia valóságává vált az a kép, amikor a munkások és hivatalnokok bérüket talyigákon tolják haza — és a hegyekké növekvő pénzhalmaz mellett mind többet és többet kénytelenek nélkülözni a munkájukból élő emberek.

A márka szédítő iramu elértéktelenedése miatt a német Birodalmi Bank három héttel ezelőtt egymillió márkás bankjegyek kibocsátását határozta el akkor, amikor a márkát Zürichben még 0.0025 körül jegyezték és így az egymillió bankjegy-monstruna 25 frank — husz békemárka, — értékének felelt meg. Még ki sem került azonban a nyomdából az egymillió, — máris tulhataldott lett ez az érték, mert egy millió márkát ma csak 7 frankra ér-

tékelnek Zürichben. Emiatt, — hogy a pénzforgalom lebonyolítására kelendő fizetési eszköz álljon rendelkezésre, — kénytelen volt a Reichsban öt- és tízmillió márkás bankjegyek kibocsátását is elhatározni.

Mivel e bankjegyekre sürgős szüksége van és nincs idő a színes nyomás technikai keresztüvitelére, az öt- és tízmilliókat egy színben fogják nyomni. A nyomás angol rendszer szerint történik és a védőjegyet, amely a hamisítást megnehezíti, a papírban víznyomással fogják feltüntetni. Mivel attól tartanak, hogy így könnyebben utánozhatják, az új bankjegyek csak rövid ideig lesznek forgalomban és azután újakat bocsátanak ki helyettük.

Mindaddig azonban, amíg a monstre-cimletek elkészülnek, a pénzforgalmat kénytelenek az ezreszámjeggyel, — 5000, 10.000, 50.000 márkás, — aprópénzzel lebonyolítani, ami a Birodalmi Bank pénztárai számára kimondhatatlan technikai nehézségeket jelent és ami miatt fantasztikus jelenetek játszódnak le a Reichsbank berlini központi palotája előtt, ahonnan a többi bankok és a nagy iparvállalatok pénzügyi szükségletüket fedezik.

A Birodalmi Bank berlini palotája, — mint Berlinből jelentik, — már napok óta katonai tábor képét

nyújtja. A kora hajnali óráktól késő estig százával ülnek az épület előtti járdán a bankok és nagy ipari vállalatok emberei és órákon, sőt egész napon keresztül várják, amíg sor kerül rájuk. A pénztár ablaka előtt. A Birodalmi Bank nincs felkészülve erre a rohamra, amit a márka elértéktelenedése folytán a fizetési eszközökben bekövetkezett nagy szaporodás idézett elő. A nagyobb, százezres és félmillió bankjegyekből minden készlet elfogyott, úgy, hogy kénytelenek a milliárdos összegeket öt- és tízezer márkásokban kifizetni. Emiatt a nagy bankok tízenöt-husz embert küldenek a bankba pénzüért, akik óriási csomagokban cipelik az ötezer márkás kötegeket.

Kora hajnalban gyülekeznek már a küldöncök a Birodalmi Bank előtt, akik a lépcsőkön és a bank előtti járdán ütnék táborát. Fél kilenckor nyitják a pénztárakat, amikor már ezrekre szaporodik a várakozók száma, akik a cskekkel beváltására várnak és a kifizetés este kilencig megszakítás nélkül tart. Óránként átlag negyven milliárdot fizetnek ki, — mind aprópénzben. Szerdán már a huszezer márkások is kifogytak és szekér szekér után, egyik teherautó a másik után rogob be a bank palotájának kapuin, magasan megrakva tízezerként összerakott ötezer márkásokkal, amelyek éppen akkor kerültek ki a nyomdából. Attól tartanak azonban, hogy ez is hamarosan kifogy, bár hatvan nyomda ontja éjjel-nappal a pénzt, — és akkor ezermárkásokkal lesz kénytelen a bank fizetni. Olyan ezermárkásokkal, amelyeknek előállítására ma már a névértéküknél is több kerül, — hiszen ma ezer márkát a mi valutánkban is csak tízenhárom paránk felel meg, amikor egy dinárért Berlinben közel nyolc ezer márkát adnak és egy millió márkát százharminc dinárért lehet kapni.

A társzekerekkel hozott pénzre társzekerekkel, talyigákkal, óriási táskákkal, ládákkal, mosókosarakkal és teherautókkal várnak a berlini többi bankok és gyárak küldöncét. A bank épülete körül olyan az utca képe, mintha évnegyedkor egész városrésze lakossága hurcolkodna, — és hét végén a munkások tolokosikon viszik haza az index szerinti emelkedő fizetésüket.

## Elcsapták, mert a fia tanul

A petlovaci tanítópár furcsa esete

Baranya kivételes helyzete újra kitermelt egy furcsa esetet.

Schmidt György baranyaszőlősi tanítót és feleségét elbocsátották az állásukból.

A tanítónak, aki már 26 éve működik az iskolánál, egyetlen »bűne« az volt, hogy fia, aki az idén a gimnázium utolsó osztályát végzi — Pécsen tanult.

Az esetről semmi más indok nem játszott közre, minthogy a fia, aki az államnyelvet nem beszéli, utolsó iskolaévet a megkezdett iskolában végezte el.

Ezt rótták fel a tanítónak, akivel szemben egy nagy adag rosszakarat is érvényesült. A tanító, akinek elbocsátása végérvényes, megpróbálkozott már mindenütt, hogy sok évi pontos szolgálatára való tekintettel, méltányosságból legalább nyugdíjazták. Erre vonatkozó indokolt kérését azonban elutasították.

Az ártatlanul sujtott és nyomorba kergetett szerencsétlen tanító-familia sorsát egész Baranya részvétellel szemléli.

Az idős házaspár tipikusan baranyai áldozat. Azért csapták el, mert a fiuk tanulni merészelt.

## Megpofozott községi előjáróság

Közigazgatás Baranyában

Baranyaszilván községháza az elmúlt héten szokatlanul zajos és páriát ritkító eset tanuja volt. Pérics Jóvó községi jegyző betért a községi tanácssterembe s az ott üléső tanácsstagokat alaposan elverte.

A képviselőtestület tagjai sürgős községi ügyben tanácskozni jöttek össze. A jegyző nem volt jelen s a mikor a megbeszélés javában folyt, akkor ment be s válogatott szíkok özöne közt kiabált. Többek közt állandóan azt kiabálta:

— »En vagyok nektek disznók az atyauristen.«

A község jámbor lakói ebben az égi szerepben még nem ismerték a jegyzőt. Arra gondoltak a jó keresztény polgárok, hogyhát az isten irgalmas is. Ebbeli hitükben azonban ezuttal csalódtak.

A jegyző ugyanis alig fejezte be épületes kitörését, rögtön nekiesett a tagoknak, akiket alaposan összepofozott.

Az eset érthető felháborodást keltett a község lakossága közt. A kínos ügy ennek ellenére teljesen megtorlatlanul maradt.

Pérics Jóvó községi jegyző továbbra is állásában van, ami teljes-séggel megfelel nemcsak annak az elvnek, hogy a faluban a jegyző a kisisten, hanem azoknak az elveknek is, amelyekkel Baranyát közigazgatják.

## Kisértet Zalsteréknél

— Meghíusult riport —

Illetékes és jólinformált helyről azt az értesülést szereztem, hogy lakásom szomszédságában, a Kőlcsey-utcában, Zalsteréknél kisértetek tanáznak, akik állandóan háborgatják a ház lakóit. Az öreg asszony, aki ott lakik, — így hangzott a hír, — állandóan panaszkodik a szomszédoknak, hogy az öreg Zalsterné szelleme éjszakánként megjelenik régi lakásában, hol a szekrény mellett, hol az ágy fejénél és rémiti a házbélieket. Mások pedig, amikor az igazak álmát alussza minden jótét lélek, éktelen csemetésére ébrednek fel, pedig nincs az egész házban csengő, majd kinyílnak az ablakok, becsapódnak az ajtók, szóval háborzongató dolgok történnek minden éjszaka, ugyannyira, hogy a háztulajdonos jónak látta eladni a kisérteljes házat.

Az utóbbi felvilágosítás szöveget ítétem fejembe ravasz szélhámosok ugyanis gyakran ültettek fel már egyszerű embereket hasonló kisértet-jelenetek rendezésével csak azért, hogy olesón juthassanak a misztikus hirbe hozott épülethez. Elhatároztam, hogy elmegyek a Kőlcsey-utca házába és szemé közé nézek a kisértetnek. Ugy terveztem még pedig, hogy jól ráijesztek a babonás népre és azt fogom mondani neki, hogy üzenetet hoztam számára néhai Zalsternétől. Tegnap délben a legkomolyabb ábrázattal be is állítottam a szóbanforgó házába és a kaput nyitó cselédőtől asszonya iránt érdeklődtem. Épp ebédnél találtam; alig tudtam visszafojtani nevetésem, amikor arra gondoltam, hogy mindlást mennyire elveszem kedvét az evéstől. Azzal, miután bemutatkoztam, elmondottam, hogy az öreg Zalsterné üzenetét hoztam, aki tisztelteti a nénit és továbbra is biztosítja ragaszkodásáról.

— Mi!? — kiáltott rám a néni, — meg van maga bolondulva? Hisz Zalsterné két évvel ezelőtt meghalt, az isten nyugosztalja szegényt.

Most már gyanussá vált előttem, hogy vajjon csakugyan igaz-e, amit

a kisérteties házról hallottam, de elhatároztam, hogy nem tágitok.

— Tudom kérem, hogy meghalt, — mondtam, — de hiszen nem is vele, hanem a szellemével beszéltem, tudniillik én naponként érintkezem a szellemekkel, akikkel különben is nagyon jó viszonyban vagyok.

Egyelőre nem folytathattam tovább, mert gyanus mozdulattal félbeszakított.

— Mondja, mikor engedték ki magát a bolondok házából? — és rettentően csapkodott kanálával.

## Aki tekintélyesebb volt a császárnál

Wölfling Lipót Albrecht főhercegről — Ferenc József takarékosága

Wölfling Lipót emlékiratai Ferenc József portréjával párhuzamosan szentelnek néhány sort a Habsburg-ház másik akkori hatalmasságának: Albrecht főhercegnek is. Róla a következőket írja:

A nagy hadverő

A császár után Albrecht főherceg élvezte a legnagyobb tekintélyt az uralkodócsaládban. A tekintélye szinte egyenrangú volt a császárral, sőt bizonyos tekintetben még túl is szárnyalta amazt. Egy élő Habsburg, akinek a nevéhez egy nagy ütközet győzelme fűződik! Custozza emléke és a tábornagi rang az összes főhercegek fölé emelte Albrechtet, aki pedig a családi lépcsőzetben akárhány mögött állott volna. Az uralkodó szemében ő többet jelentett, mint Taaffe, Beck, az öreg Tisza, Lichtenstein Ferenc és Montenuovo együttvéve. Ha a főherceg családi gyűléseken együtt voltak, az uralkodó mindig felkelt, az ajtóig sietett a nagy csatanyerő elé, megkérte, hogy foglaljon helyet és pihenjen. Mindezeket felül Albrecht a monarchia egyik leggazdagabb embere volt, ami ugyancsak megerősítette függetlenségét és kifényesítette már-már halványodó dicsőségét.

Ha Bécsbe érkeztem, nála, a tábornagnál is rögtön jelentkezni kellett. A király minden alkalommal megkérdezte, hogy voltam-e már Albrechtnél is. Nos hát ő, az öreg ur, ugyancsak rossz véleménnyel volt a Pucher-kávéházról. Azt mesélték neki ugyanis, hogy ott csupa zsidóval barátkozom. Ezt vette mindig a szememre.

Mivel nagyon rövidlátó volt, olyan közel jött hozzám, hogy szinte eltapsott. És rám förmedt:

— Mit keresel te mindenféle hírhejt helyiségekben? És minek érintkezel csupa zsidóval és efiével? En nem való egy főherceghez...

1890-ben anyámmal és két nővéremmel Salzburgból Pólába utaztunk és egy kis kerülőt tettünk Arcón keresztül. Itt jelentkezni kellett Albrecht főhercegnél. Igen ám, csak hogy nem volt velem csupán egy tengerészegyenruha s annak is otthon felejtettem a sapkáját. Anyám, mikor látogatóban volt Albrechtnél, elmesélte, hogy milyen zavarban vagyok.

A nagy hadverő megnyugtatta: Lipótnak majd adok egy sapkát az enyéim közül. Sapka nélkül nem szaladgálhat a világon...

Kaptam tehát egy sapkát a custozzai győzötől. Egy felül keskeny, alul széles csonkakapot, egy lehetetlen sapkát, aminőt a tábornagyon kívül senki se viselt és senki se mert volna a fejére tenni. Olyan volt, mint Radetzky apánk testét öltött hajdani hadserege. Még maga a király se hordott ilyen ősi formájú sapkát, már az övé is inkább hajlott a derékszőghöz, mint a hegyes szőghöz. Eljövet, már az előszobában megszabadítottam magamat a dicsőséges fejdíszről s úgy mentem sétálni Arcóban, ahogy ma is mennék: hajadonfővel. Pedig a custozzai győző szerint lehetetlenség így szaladgálni a világon.

Már egészen el is feledtem volna a sapkahistóriát, ha legközelebbi bécsi látogatásomkor a király maga nem emlékeztetett volna rá.

Meg akartam magyarázni, hogy mellékesen spiritizmussal foglalkozom, de nem engedett szóhoz jutni, hanem azt mondta, hogy őt nem teszi senki fia bolonddá. Kijelentette továbbá még azt is, hogy alaposan kompromittáltam magam, de ezt már csak kívülről hallottam, mert nagyon hívta kutyáját és így jobbnak láttam sürgősen távozni.

Még az a szerencse, hogy egyik kollégámnak nevével mutakoztam be és így nem engem, hanem őt tartják Zalsteréknél bolondnak.

— m. d. —

## A félrevezetett miniszter

Félmillió dináros segély — egy miniszteri hivatalnok feleségének

Beogradból jelentik: A „Vreme” mai száma a következőket írja: Néhány nappal ezelőtt nagy föltűnést keltő ügyet lepleztek le a kereskedelmi miniszteriumban.

A kereskedelmi miniszterium számvevőségi osztályának főnöke, Stojanovic Miloje nagy aktatömeget vitt be aláírás végett Jankovics Velizár miniszterhez, aki ezidő szerint saját tárcája mellett a kereskedelmi tárca ügyeit is intézi.

Az akták között volt egy, amelyben félmillió dinár segélyt engedélyeztek az aktákat aláírató Stojanovic Miloje felesége részére, a kereskedelmi miniszterium alapjaiból.

Ebben az időben Jankovics Velizár miniszter idejét annyira igénybe vették a nemzetgyűlésen elintézendő fontos ügyek s a közlekedési miniszteriumnak ügyei, hogy a kereskedelmi miniszteriumban minden eleje terjesztett aktát nem tudott átolvasni s az előadók referátuma alapján írta alá az aktákat.

Stojanovic Miloje osztályfőnök a kérdéses aktáról úgy referált a miniszternek, hogy kisebb jelentőségű ügyről szól, mire a miniszter olvasatlanul aláírta.

Ilyen módon sikerült Stojanovic Miloje számvevőségi osztályfőnöknek az iratot, amely felesége részére félmillió dináros segély engedélyezését tartalmazta, a miniszterrel aláírni.

Az engedély alapján nyomban föl is vette Stojanovic a félmillió dinárt.

Az osztályfőnök mesterkedése most kiderült és a megejtett vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az osztályfőnök a minisztert félrevezette. Az osztályfőnök ellen megindult a büntető eljárás.

## Harakiri . . .

Egy subotcai cipésmester  
fölvágta a hasát

Kovács József, hatvanéves subotcai cipésmester péntek hajnalban öngyilkosságot követett el. A szerencsétlen betegeskedő ember a cipészkéssel harakirit követett el, a hasát felmetszette és véletlenül — az elcsuszott késsal — kasztrálta önmagát. Súlyos sebével Kovács Józsefet még pénteken hajnalban a kórházba szállították, ahol minden pillanatban a halálát várják.

Az alkohol öl

Kovács Józsefet akinek lakásán a Kameniceva utca 19. szám alatt van a cipésműhelye, csöndes, magabizárkózott embernek ismerték. Az volt az egyetlen hibája, hogy nagyon szerette a jó italt. Reggeltől estig ivott, hol a környékbeli kocsmákban, hol otthon — dolog közben — mert bor nélkül egy pillanatra sem tudott megenni. Munka után, estefelé mindig eltávozott hazulról és csak késő éjszaka tért rendszerint haza — boros állapotban. Az ivás az utóbbi időben annyira letörte, hogy betegeskedni kezdett. A hozzátartozóinak emiatt állandóan panaszkodott és többször kijelentette, hogy ilyen beteg nem érdemes tovább élnie.

Hogv történt az öngyilkosság

Péntekre virradó éjszaka — éjfél után — Kovács József részegen tért haza lakására. Nyugodtan lefeküdt, de rövid idő múlva felkelt az ágyból és azt mondta feleségének, hogy kimegy az udvarra aludni, mert a nagy hőség miatt a szobában nem jön szemére álom. A felesége gyanútlanul kiengedte Kovácsot, aki a meleg, nyári éjszakát egyébként is az udvaron szokta tölteni.

Az udvarra menet az illuminált ember magához vette a cipészkest. Leült a ház előtti virágoskert mellé és úgy ülve a borotvaéles kést a ha-

— Tehát a fejeden volt Albrecht sapkája! Nagy megtiszteltetés!...

A takarékos császár

Schopenhauer, aki hosszabb ideig egy előkelő szálloda table d'hote-ján ebédel, naponta egy-egy arany lefizetésére kötelezte magát, ha az asztal körül ülő tiszt urak csak egyszer is nem beszélnek asszonyokról és lovakról. Persze megmaradtak az aranyai, de megmaradtak volna akkor is, ha az a lovakhoz és asszonyokhoz egy harmadik beszédtemát is hozzáfűz: az egyenruhát. Hihetetlen, milyen fáradhatatlanok az egyenruhás urak az egyenruha mi-voltának megbeszélésében. Hetekig el tudtak róla csevegni. A főhercegek is katonatisztek. És Ferenc József is az volt. S neki azonfelül kitűnő érzéke és éles, vágó szeme volt az egyenruházat minden apró részlete iránt. Jobban értett az egyenruha dolgaihoz, mint egy téparancsnok. Sőt még az ezredszabónál is jobban.

1896 június 8-án történt. A főhercegek és főhercegnők mind Budapestre utaztak, hogy résztvegyenek a magyar állam ezeréves fennállásának csodás fényű ünnepségein. Ünnepet ülni a magyarok nagyszerűen tudnak. A csodálatos város pompában és gyönyörűségben ragyogott.

Mondhatatlan színpompás mágnásbandérium hódolt a király előtt. Gyönyörű magyar díszruhák, pompás metszésű férfiarok és csodálatosan szép paripák. Az udvar ezen a napon egészen piros-ichér-zöld volt. Suttogtak ugyan róla, hogy ez kissé sok a jóból, de a király így akarta.

Ezen a napon, ezen a nagy napon, ezen az uralkodó és nép számára egyformán emlékeztető napon egy furcsa kis epizód történt, amely éppenséggel nem illett bele az emelkedett hangulatba. De elvégre a legszentebb ünnepen is eshetnek meg prózai apróságok.

A királyi hercegek közül többen magyar tábornoki egyenruhában jelentek meg, köztük Ottó királyi herceg is, akitől tudott dolog, hogy impozáns, elbűvölő megjelenésű férfi volt. Cerele közben a király Ottó elé lépett és sasze me rögtön megkapta azt, ami Ottó egyenruháján a legszembetűnőbb volt.

— Ejnye, de pompás kalpagod van — szólt a király.

— Ez a parádés kalpagom — felelt Ottó. — Van otthon még egy másik is.

— Ugy? — csudálkozott Ferenc József — nekem bizony csak egy van...

Ottó királyi herceg magyar tábornoki kalpagja, amely magára vonta a király figyelmét, csakugyan látványosság-számba mehetett. A vörös kalpagot pompás, világosbarna menyétrém fogta körül és csodaszép kőcsagtoll díszítette. Ez a kalpag valóságos kimagaslott a királyi hercegek gyűrűjéből.

Sokat beszélünk még ezen a napon Ottó magyar tábornoki kalpagjáról, amely a király nehezítését szerezte meg neki. A felséges ur azon a véleményen volt, hogy Ottó, aki gyakran vette igénybe a királyi tárcát, hihetetlen tékozlós, mert két drága kalpagot is tart. A király még sokszor a szemére vetette Ottónak nagy könnyelműségét és fényűzését.

**Szoba szarta.** A kés azonban megcsuszott a harakiri nem sikerült, csupán tíz centiméter mély vágást ejtett Kovács testén és kasztrálta a szerencsétlen embert, akinek hozzátartozói csak akkor vették észre, hogy mi történt, amikor Kovács véresen bevánszorgott a szobába és síruló hangon azt mondta: vége van...

Kovács hozzátartozói azonnal telefonáltak a mentőkért, akik a megcsuszott embert eszméletlen állapotban szállították a kózkórházba, ahol rögtön megoperálták. Az orvosok véleménye szerint Kovács állapota válságos.

## HIREK

— **Jelena hercegnő és Arzén herceg utazása.** Beogradból jelentik: Jelena hercegnő és Arzén herceg csütörtökön Ljubljana utaztak, ahonnan autón folytatták útjukat Blódbé, a királyi pár látogatására.

— **György herceg Beogradban.** Beogradból jelentik: György herceg Párisból csütörtökön Beogradba érkezett és a Jevrenova utcán vett lakást.

— **Királyi kitüntetés egy pancsovo sörgyárosnak.** Sándor király, mint Beogradból jelentik, a minisztertanács előterjesztésére Weifert György pancsovo sörgyárost a Karagyogye csillag második osztályával, feleségét pedig a Szent-Száva rend első osztályával tüntette ki.

— **A palicsi Lányi-est műsora.** Lányi Ernő legszebb kórusaiban gyönyörködhet a zenekedvelő közönség vasárnap este a palicsi Lányi-esten. A hangversenyt a Lányi emlékalap javára július 29-ikén, vasárnap este pont kilenc órai kezdettel a palicsi Vigadó nagytermében rendezti a Munkásdalárda a következő műsorról:

1. **Jelige.** Férfikar. Zenéjét és szövegét szerezte Lányi Ernő. Éneklő a Munkásdalárda.

2. **Lányi Ernő: Romanc.** Előadja Dimitrijević Miklós.

3. **Kertem alatt.** Férfikar. Szövegét írta Borsodi László. Zenéjét szerezte Lányi Ernő. Éneklő a Munkásdalárda.

4. **Vissza visz a szomorúságod.** Írta Gyóni Géza. Zenéjét szerezte Lányi Ernő. Éneklő Kopunovic Péter.

5. **Lányi-dalok.** Éneklő Raczko Ilonka.

6. **Szerelmem vándorai.** Férfikar. Szövegét írta Petőfi Sándor. Zenéjét szerezte Lányi Ernő. Éneklő a Munkásdalárda.

7. **Reszket a bokor.** Férfikar. Szövegét írta Petőfi Sándor. Zenéjét szerezte Lányi Ernő. Éneklő a Munkásdalárda.

8. **a) Kandi Molnár lánya, b) Nem enj el...** dalok. Zenéjét szerezte Lányi Ernő. Éneklő Lengyel István.

9. **Régi nóta, híres nóta...** Lányi Ernőtől. Férfikar. Éneklő a Munkásdalárda.

Jegyek 20 és 10 dináros árban kaphatók még Heumann Mór könyvkereskedésében, a Munkásotthonban és a palicsi Vigadó trafikjában. Hangverseny után kellő számú vilányos kocsirol gondoskodás történt.

— **A becskerekai kereskedők memoranduma a telefonvonalak építéséről.** Becskerekéről jelentik: A becskerekai kereskedők és gyárosok memorandumot intéztek a bánati iparkamrához, amelyben kéri, hogy a kamara hasson oda, hogy az új telefonvonalakat Becskereken át építsék. A memorandumot megküldték a bánati képviselőnek is.

— **A vajdasági radikális képviselők a községi választások elhalasztását kívánják.** Novisadról jelentik: A vajdasági radikális képviselők bizalmas értekezletet tartottak, amelyen a községi választások eshetőségeit tárgyalták. A képviselők arra az elhatározásra jutottak, hogy a kormánytól kérni fogják a községi képviselőválasztások elhalasztását. A vajdasági radikális képviselők biztosra veszik, hogy a kormány a községi választásokat csak akkor fogja kiírni, ha az új községi törvény már elkészült.

— **Híbalgazítás.** A pénteki »Bácsmegyei Napló« »Kormánytámogatás és kisebbségi képviselet« című vezércikkébe a következő értelemzavaró sajtóhibák kerültek: első hasáb 3-ik sor, a »tiszviselői törvénybizottsági« helyett a »tiszviselői törvény bizottsági« 1. hasáb utolsó sora: »a javaslatot képviselő miniszter« helyett a »javaslatot ellenző miniszter«. Harmadik hasáb negyedik bókézés felett »hogy a tanító nemzeti-ségét« helyett »hogy a tanuló nemzeti-ségét« olvasandók.

— **Anglia Oroszország barátságát keresi.** Londonból jelentik: A glasgowi konzervatív klub vacsoráján Baldwin miniszterelnök beszédet mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy Angliának ismét Oroszország felé kell orientálódnia, hogy kereskedelme számára új piacokat találjon.

— **Önműködő telefonközpontok érkeztek Németországból.** Beogradból jelentik: A német jóvátétel számlájára hat önműködő telefonközpont érkezett Beogradba, amelyeket Beogradban, Zagrebban, Novisadon, Skopljában, Sarajevóban és Ljubljánában fognak felszerelni.

— **Kikindán is ver a rendőr.** Kikindáról jelentik: Popeszu Szvetozár kikindai rendőr a múltkoriban éjszaka találkozott régi haragosával. Szóváltásba elegyedett vele, majd úgy megverte, hogy a szerencsétlen embert kocsin kellett hazaszállítani. A rendőrfőkapitány a magáról megfélekedező rendőrt letartóztatta és átkísértette az ügyészségre.

— **Mozgólódnak a német monarchisták.** A »Daily Mail« szerint a német monarchisták a Vieringenben lakó német trónörökös és a Doornban lakó Vilmos ex-császár körül élénk tevékenységet fejtenek ki. Vilmos császárt — a lap szerint — leginkább meglátogatták Eitel Frigyes, Heflerich volt miniszter és állítólag Stinnes is. Azt beszélik, hogy a volt trónörökös vissza akar térni Németországba, azonban ennek egyelőre pénzügyi akadályai vannak.

— **Kosztics sakkmeister palicsi versenye.** Kosztics sakkmeister szombaton, július 28-án délután 4 órakor a palicsi Vigadóban négy-öt vakpartit fog játszani. (Tábla megtekintése nélkül.) A játékosok a táblákat vigyék magukkal.

— **A petrovoszelói ipariskola tanárai nem kapták meg fizetésüket.** Petrovoszelőről jelentik: A petrovoszelói ipariskolában már befejezték a tanévét és a tanárok mindmáig sem kapták meg fizetésüket. Az ipariskola tanárai ez ügyben gyűlést tartottak, sérelmüket felterjesztették a kereskedelmiügyi miniszteriumba és elhatározták, hogy ha jogos követelésüket nem kapják meg, úgy a jövő tanévben nem tanítanak.

— **Jelentkezés a suboticali állami polgári iskolába.** A polgári iskola igazgatósága felhívja (nemzetiségre való tekintet nélkül) mindazokat a tanulókat és tanulóleányokat, akik a jövő, 1923-24-iki tanévben a suboticali állami polgáriiskola első (I.) osztályába akarnak járni, hogy saját érdekükben haladéktalanul jelentkezzenek az intézet igazgatóságánál, magukkal hozva iskolai és születési bizonyítványukat. Jelentkezni július 30., 31. és augusztus 1. és 2-án délelőtt 9-12, délután 3-5 óra közt lehet.

— **Angol tiltakozás a kisebbségi javak elkobzása ellen.** Londonból jelentik: A Times közli Murray Gilbert professzor levelét, amely tiltakozik az ellen, hogy a békeszerződések ürügyével a volt ellenség tulajdonát konfiskálják. A szövetségesek eljárása — írja — rossz példa az utódállamokra nézve a kisebbségekkel való bánásmódban. A békeszerződések megtiltják a kisebbségek magánjavainak elkobzását. Mindezek ellenére az új államokban a magyar földbirtokosoknak súlyos elnyomatásban van részük s különböző törvényes formák látszatával részben megfosztották őket tulajdonuktól. Ha a népszövetségi liga ebben az ügyben közbenjár, a békeszerződést sértő hatalmak képviselői egyszerűen a szövetségesek hasonló eljárására hivatkoznak.

— **Anna-bál Somborban.** A sombor Katholikus Legényegylet július 28-ikán, szombaton este 8 órakor saját kerületében kabaré-előadással egybekötött Anna-bált fog rendezni, amely iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Borkiállítás Bélaerkván.** Bélaerkváról jelentik, hogy az ottani bortermelők borkiállításukat augusztus 25-től 28-ig fogják megtartani.

— **Vaskályhagyár épül Beogradban.** Beogradból jelentik: A kereskedelemügyi miniszterium engedélyt adott egy részvénytársaság megalapítására, amely vaskályhagyárt fog építeni Beogradban. Az új gyártelep építését rövidesen megkezdik.

— **Üngyilkossági kísérlet egy darab üveggel.** Novisadról jelentik: Brza Milanka közös háztartásban élt Radimovic Istvánnal. Csütörtökön délután heves szóváltás keletkezett köztük és az elkeseredett asszony a vitaközös hevében annyira izgatott lett, hogy felkapott egy üvegdarabot és azzal a mellét öszszevagdalta. Súlyos sebével a kózkórházba szállították.

— **Munkások megtámadták egy Orjunita gyűlést.** Beogradból jelentik: Nisi jelentés szerint ott az Orjuniták csütörtök este hét órai kezdettel gyűlést hívtak össze a »Proletje« vendéglő termében. Ugyanarra az időre a független munkások is hívtak egybe gyűlést a »Korona« vendéglőben, amely szemközt van a »Proletje« vendéglői helyiséggel. Amikor a munkások értesültek az Orjuniták összejöveteléről, megtámadták a gyűlés résztvevőit és nagy verekedést kezdtek, amelynél két Orjunita súlyosan megsebesült. A lármára a helyszínre érkezett a közelben levő 16-ik gyalogezred néhány katonája és szétválasztotta a verekedőket. A verekedés után a munkások megtartották gyűlésüket a »Male Kaszine« helyiségében.

— **Elfogott dohánycsempész.** Becskerekéről jelentik: A rendőrség letartóztatta Jovanovic Jelena temesvári lakost, aki hónapokon át dohányt csempészett át Romániából.

— **Az Ady-társaság színelőadása Kikindán.** Kikindáról jelentik: A becskerekai Ady-társaság szombaton és vasárnap előadja Kikindán az »Ezüstpille« és a »Limonádé ezredes« című operetteket. Az előadás a zenét a 27. gyalogezred zenekara szolgáltatja.

— **palicsi nagyvendéglő éttermében vasárnap, 1922. évi július hó 29-én az orosz énekkar művészi matiné rendez Smatkova kisasszony a Beogradi Nemzeti Színház táncosnője és Rasdorova az ismert orosz komikus felléptével. A program 15 pontból áll. Belépődíj tetszés szerint. Kezdeté délután 5 órakor. Dobrohotov Sándor orosz operaénekes tenorista, igazgató.**

— **A szerb tanfolyam beiratási idejének meghosszabbítása.** A szerb tanfolyamra való beiratás idejét augusztus hó 5-ig (vasárnapig) meghosszabbították. A tanítás augusztus 6-án, (hétfőn) kezdődik, a főgimnáziumban, földszint balra, második ajtó. Beiratások ideje délután 5 órától este 8 óráig. Kezdek és haladók részére.

## SPORT

**Szeptemberben megkezdődnek az országos futsalbajnokság körmérkőzései**

**A Sand a jugoszláviával kerül először össze**

Beogradból jelentik: A Jugoszláv Labdarugó Szövetséghez már beérkeztek az egyes alszövetségi kerületek bajnoki eredményei, amelyek szerint a spliti alszövetség bajnoksága a spliti Hajduk, a szarajevóban, a szarejevói Sask, a suboticaliban a Sand és a ljubljanaiban az Iliria. A zagrebi alszövetség kerületében az idén nem játszottak bajnoki mérkőzéseket, míg a beogradi alszövetség kerületén még nem fejeződött be a bajnoki kampány. Az eddigi jelek szerint a beogradi alszövetség bajnoksága előreláthatólag Jugoszlávia lesz.

A királyság futsalbajnokságáért a körmérkőzések szeptember 2-ikán kezdődnek meg kiesési rendszer alapján. A körmérkőzéseken a zagrebi alszövetség részéről a múlt évi bajnokságot, a zagrebi HASK fog résztvenni. A mérkőzések sorrendje a következő:

Hajduk (Split)—Sask (Szarajevó) Szarajevóban; Iliria—HASK Zagrebban; A két mérkőzés győztese Zagrebban fognak egymás ellen játszani és a győztes csapat a HASK—Iliria mérkőzés győztes csapatával veszi fel a küzdelmet az ország bajnokságáért.

A prágai Stávia Beogradban. A prágai Stávia július 28-án és 29-én Beogradban fog vendégszerepelni. Az első nap a Jugoszlávia, a második nap pedig a B. S. K. lesz az ellenfele.

## TÖZSDE

Novisadi terménytőzsde, július 27-én. Lanyha irányzat mellett csekély volt a forgalom. Elkelt 33 vagon áru. A mai árak: Új buza, bácskai 362.50 dinár, szerbcséki 365 dinár, szerbiai, Beograd állomáson 350 dinár. Tengeri 285—287.50 dinár. Liszt, új buzából 0-ás bácskai 595 dinár, 6-os 450 dinár, bánati hetes 400 dinár. Korpa november-decemberre 150 dinár.

Beograd, július 27. Zárlat: London 435.50—437, Páris 5.67—5.65, Newyork 95—94.50, Prága 2.85—2.84, Szaloniki 2.05—2.00, Genf 17.10—17, Roma Milano 4.19—4.18, Berlin 0.012—0.011, Bécs 0.1344—0.1350, Bukarest 48.75—48.35, Szófia 89—86, Budapest 0.55—0.52.

Zagreb, július 27. Zárlat: Berlin 0.010, Bécs 0.136—0.13450, Budapest 45—35, Bukarest 49.50—48.75, Genf 17.25—17.15, London 441—439, Milano 4.23—4.20, Newyork 96—95.50, Páris 5.65—5.70, Prága 2.88—2.86.

Zürich július 27. Zárlat: Berlin 0.0007 (0.0008) Newyork 558.50 (558), London 25.68 (25.68), Páris 33.10 (33.10), Milano 24.55 (24.4250), Prága 16.45 (16.5925), Budapest 0.03 (0.03), Beograd 5.85 (5.85), Bukarest 2.85 (2.85), Szófia 5.20 (5.25), Varsó 0.0038 (0.0035), Bécs 0.007870 (0.007875).

Budapest, július 27. A devizaközpont hivatalos árfolyamai: Bécs: Osztrák korona 13.60—15.30, Páris 1001—1026, London 77070—79070, Milano: Lira 740—774, Newyork 16755—17255, Prága: Szokol 500. Valuták: Francia frank 1007—1041, Angol font 77270—79270, Dollár 168.80.

Értéktőzsde: A tőzsdén bizonytalan forgalom miatt tartózkodás volt észlelhető. Az üzletkötéseknél emelkedések mutatkoztak. Magyar Hitel 440—450000, Kereskedelmi Bank 880—900000, Osztrák Hitel 200—210000, Leszámitoló 90000, Salgó 590—600000, Készén 1.900.000, Államvasut 50000—510000, Délvasut 150000, Közuti 35—38000, Mova 180000, Viktoria Butor 18000, Brassói 400000.

**NYILTTÉR.**

**KÖZSÉGI ELŐJÁRÓSÁG BOGOJEVO  
Hirdetmény.**

Bogojevo község előjárósága a helybeli rom. kath. templom javítására nyilvános ár-lejtést hirdet, amely f. évi augusztus 15-én délelőtt 9 órakor a községi tanácsteremben fog megtartatni.

A szükséges feltételek megtudhatók minden nap a hivatalos órák alatt a községi jegyzőnél.

Bogojevo, 1923. július 25.

Olv. aláírás  
jegyző.

5653

**Eladót**

aki a férfiszabó és konfekció szakmában teljesen jártas és a szerb-magyar nyelvet bírja,

**felvesz**

**KRAMER ANTAL és TÁRSA SUBOTICA**

5620

**Elveszett**

csütörtökön délben Palicsról jövő villamoson gyermeknyaklánc kis amulettel, amelynek idegen számára értéke alig van.

Kérem a megtalálót, szíveskedjék az emléktárgyat 300 dinár jutalom ellenében e lap szerkesztőségében átadni.

5654

**Értesítés!**

Van szerencsém a n. é. közönséget, t. vendégeim<sup>é</sup> és jó ismerőseimet értesíteni, hogy

**borbély- és fodrász üzletemet  
Wilsonova ul. Nojcesek házba**

helyeztem át.

Uj üzletemet a modern hygenia minden követelményének megfelelőleg rendeztem be, úgy hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhettek. — A n. é. közönség becses párfogását kérem

Tisztelettel  
Szkala István

5629

**CSANTAVÉRI IZR. HITKÖZSÉG CSANTAVÉR**

**Pályázat.**

A csantavéri izr. hitközség az ideai nagy ünnepekre egy kellemes hangú kíséző-előimádkozót keres.

Pályázók kéretnek próbaéneklés céljából alulírott elnökségnél előzetesen bejelentendő időben megjelenni. Fizetés megegyezés szerint. Az utiköltség csak az acceptálnak lesz megtérítve.

Csantavér, 1923. év július hó 23.

Róder J.  
hitk. jegyző

5604

Beer Lajos  
hitk. elnök

**FÖLDBÉRBEADÁS.**

Közhirre teszem, hogy néhai Nikolić Vladimir örökösei egy, esetleg két gazdasági évre haszonbérbe adják a sentai határban fekvő 198 kat. hold kiterjedésű ingatlanukat.

A nyilvános árverés folyó évi augusztus hó 5. napján délelőtti 8 órakor lesz megtartva Csantavér község jegyzői irodájában.

Az egész birtok öt tagban lesz bérbeadva. Árverésen résztvenni óhajtok kötelesek az árverés megkezdésékor 10% óvadékot letenni.

Egyéb árverési feltételek megtudhatók alulírottánál Noviszádon, Csantavér község jegyzői hivatalában és Sentán a Központi Hitelintézet ottani fiókjánál.

Novisad, 1923. évi július hó 25.

Dr. Nikolić Branko  
kir. közjegyző.

5637

**Karl Jetzbacher D. D.**

Telefon 4-90. Zagreb Vlaška ul. 25.

**Automatische Guss-Stahlkugel Fabrik**

vorm. FR. FISCHER

céget és szállítunk mindennemű és nagyságu

**GOLYÓSCSAPÁGYAT**

zagrebi raktárunkról versenyonkivüli áron

Kérjen ajánlatot!

Arjegyzéket az érdeklődőknek díjmentesen küldünk

**Weitzenfeld és Társa  
Subotica**

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-put  
Táviratcim; KENDERIPAR.

Telefon 190. Alapítva 1902.

**PONYVA**

**ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.**

**AJÁNL:**

Lópokrócotat, tűzolló és kerti tömlőket, uj lisztes, gabonás, gyapju, toll, komló és szalmazsákokat, madrac és roletta szöveteket jutából és lenből, mindennemű házivásznat.  
Zsineg, kötél és hevederek.

Helybeli asztalosműhely keres gépműhelye részére megbízható, erélyes önálló

**ASZTALOSMŰVEZETŐT**

ki már ilyen vagy ehhez hasonló állásban volt adja le ajánlatát a kiadóhivatalba „Azonnai bolépis” jellegre.

**DANILO GERGUROV I SIN SOMBOR**

Kralja Aleksandra ulica 10.

Telefon br. 125.

Alapítva 1821. god.

**AJÁNLATTAL SZÍVESSEN SZOLGÁL**

KÁLYHASZÉN	KÖTRÁCYA	BENZIN
CSÉPLŐSZÉN	FAÁRU	OLAJ
KOVÁCSZÉN	GABONA	PETROLEUM
KOKSZ	NAGYBAN	KÁTRÁNYPAPIR
EFRÓ BRIQUET	és KICSINYBEN	GYERTYA
TÜZIFA	CEMENT	GÉPSZIJ
FÜRÉSRULLADÉK	REZS	MŰSZAKI CIKKEK
ÉPÜLETFA	FASZÉN	VASÁRU

4542

**BUDAPEST**

legelsőrendű, modern családi szállodája

az

**ISTVÁN KIRÁLY  
SZÁLLODA**

VI. Podmaniczky ucca 8 szám.

Modern berendezés, központi fűtés, meleg vízszolgáltatás, lift stb.

**PAPRIKA**

garantált édesnemes még a készlet tart bármilyen mennyiségben

kg.-ként 65 dinárért

utánvétel küld — csak kereskedőknek

**FUCHS I DRUG SUBOTICA**

Vajnovičeva ulica 6.

**Neues Pester Journal**

Budapest V., Vilmos császár-ut 34. szám  
53. évfolyam

Legnagyobb és legkedveltebb politikai napilap  
Jugoszláviában:

Előfizetés negyedévenként — — — 200 dinár.  
Egyes szám ára — — — — — 2 dinár.

Vezérképviselő S. H. S. állam részére:

**MAVRO HEUMANN**

könyv- és papirkereskedő Subotica  
hová az összes rendelések és pénzküldemények küldendők

**Elsőrendű hirdetési organum**

Hirdetések felvétele az összes hirdetési irodák által.

**KEPERKÖTŐK FIGYELMÉBE!**

Érkezett nagyobb mennyiségben puha, félkemény, st. kemény lószőr, mexikói és magyar-gyökér, 50—55 és 65-ös francia Stock-sörte. Kínai sörtek, fekete „C” sörte 2/4-es fekete csunking rilling, 2/4-es fekete tiensini sörte, 2/2-es fehér csunking sörte, fehér és fekete patentfibris, fehér tula fibris, fekete- és szürke keményfibris, bazin, meszes és magyarsörte és ecsetanyag, Bankscher és kanál furók minden számból kefék és készárak.  
WEISZ JENŐ keféru gyárában, Subotica.

**DIAMALT**  
Pékek figyelem! „DIAMALT” a Hauser & Szoootka gyárból Wien-Stadtflau, békebelli minőségben, kapható kizárólag a vezérképvisleténél Jugoszlavia számára  
Eduard Dužanec, Zagreb  
Lerakat Strosmajerova ul. 10.  
Ovekodjunt poralaku vagy folyékony utánasoktól.

**Boros-hordóinkat**  
prima anyagból minden nagyságban ugyszintentiz darab 48 hektoliteres lager hordót jutányos áron kiárusítjuk. Tel. 289.  
**MUCSY és TÁRSAI**  
Paje Kujundžičeva ul. 34.

**A legerősebb legsikeresebb reklámot nyújtja a BACSMEGYEI NAPLÓ-ban való állandó hirdetés.**  
Hirdetési vezérképvislet a Vajdaságon kívül eső országok számára: „INTERREKLAM” r. t. Jugoszlavia legnagyobb hirdető irodájával  
Központ: Zagreb, Palmotičeva ul. 18. Telefon 21-65.  
Képvisletek: Osijeken és Suboticán.  
Több mint 50 jugoszláv és számos külföldi ujság vezérképvislete.



**Jegygyűrűk**  
és menyasszonyi ajándékok a legolcsóbban kaphatók  
**ÁDÁM**  
ékszerésznél Subotica  
Rudics u'ca 6.  
Tört aranyért a legtöbbet fizettek.

**REMESZTETT VETŐMAGBUZA**  
Székács-féle és bonfermier kisebb nagyobb tételekben 5498  
**ELADÓ**  
Čokai Vetőmagnemestítő R. T. Čoka, Bánát.

**FOGLALKOZÁS**

Utazó állást keres bármilyen szakmában a Vajdaságban jól bevezetett akvizitőr. Szíves megkeresések »M megbízható« jellegre a kiadóba kéreknek. 5634

Intelligens német nevelő jó bizonyítványokkal ajánlkozik 1-2 gyermek mellé. Cim a kiadóban. 5622

Házvezető, ki főzést is vállal, kerestetik két urfalusi háztartásába. Szobalányt tartunk. Ajánlatokat »Nyugodt állás« alatt a kiadóba kértünk. 5621

Raktárnoknál gyakorlattal, pontos munkaerő, felvétetik. Ajánlatok »M megbízható« jellegre a kiadóba. 5612

**Legszébb, legolcsóbb külső és belföldi sarkövekből**

Állandó raktárt tartunk! Elvállalunk temetőben régi sarkövek átmozgatását, beakarányozását és vésését. Mielőtt másként vásárol, tekintse meg raktárunkat!  
**Óváry és Bartus**  
Senta Hauer-féle faterlep mellett!

Irodalmi gyakorlattal kisasszony, ki a német nyelvet tudja, felvétetik a Bélgárban. 5611

Német-szerb levelező vagy nő és egy érettségizett fiatalember gabonacégnél azonnalra felvétetik. Cim a kiadóban. 5607

Szilgyártó-segéd, fiatal, azonnal felvétetik Walter Péter szilgyártónál Senta, Pašičevo-utca 3. 5599

Gazda, kinek hosszabb gyakorlata van, október elsejére belépésre kerestetik. Kiss Lajos, Zbornica-puszta, Bačka-Topola 5657

Nagyobb kifizetőik és vállalkosok magas fizetéssel felvétetik. Cim: Progress, Paja Dobanovackog 2. 5655

Pintér pinceszert egy személyben keresek mielőbbi belépésre. Cim a kiadóban. 5665

Sérkíhordót, ki a helyi kereszmarosoknál jól bevezetve, felveszek. Cim a kiadóban. 5666

Úgyes almolnár azonnali belépésre felvétetik. Erzsébet-malom, Beli-Monastir, Baranja. 5662

**ÉPÍTŐMÉSZ**  
elsőrendű, fával égetett **BEREMENDI** kőből, saját égetésű hófehér meszet és **BECSINI** portlandcementet vagon-tételekben, kisebb mennyiségben az építéshez szállítva, a legolcsóbban ajánl **SIFOS SÁNDOR** mésztermelő Subotica, I. Sokolska ulica 2-6. Telefon 808

Golyócsanagyjavítás! Fellegi József Novisad, Laze Kostića-utca 28. 4910

Kertész kerestetik Balog Lina virágkertetészetébe. Subotica. 5547

Állást keres elsőrendű praktikus szerelő főmólnár, a malom nagysága nem dominál; nyelvismeret német, magyar, horvát. Megkeresések Ibisits Antal, Bezdán. 5662

**VÉTEL-ELADÁS**

Ablakot 4 darab egyenlőt venne Markovics borbély Subotica, Rudics utca. 5645

Szőlő, elsőrendű, vitammos mentén, Palicson, egy lánccal együtt eladó. Cim a kiadóban. 5613

Egy 8 HP szivógáz benzinnel, 6-os, Nicholsont-csélplővel, elevátorral és egy 8 HP huzatos gőzkazán, kéthengeres, üzemen megtekinthető, más vállalkozás miatt sürgősen eladó. Megkeresések Stulich József géptulajdonos Bezdán, Bačka. 5663

**APRÓHIRDETÉSEK**

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Állástkeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kérdezőkördésekhez válaszleveg mellékelendő.

**BŐRBUFORAIT**

megtisztítja, megfesti, újja varázsolja Jelinek József Subotica, Paie Kujundzić-utca 4, Uri Kaszinóval szemben. 5522

Üzleti helyiség berendezéssel, raktárral vagy anélkül eladó. Cim a kiadóban. 5639

Eladó ház két szobával, zárt folyosóval, azonnal átvehető. Cim: III., Perčićeva-utca 4, Margit-malom közelében. 5633

Ipartestületi kovácsüzem kapható Biharinál. 5647

Két új férfi mosdőtényőlcson eladó. Zrinjski trg 11, I. emelet, zsidótemplommal szemben. 5658

Gyógyszer-üvegeket magas áron vesz a Cernovic utcai Gálffy gyógyszerész. 5574

Építőmész minden mennyiségben, beőcni portland-cement, száraz, rostált fa-szén szabadon és csomagolva kapható Révai Adolfnál Subotica, Terezi-jina-utca 1, Csirkepiac. Telefon 551. 5095

Eladó 47 lánccal szántóföld pacsér-subotici határon, Ungár-féle birtok mellett. Cim a kiadóban. 5563

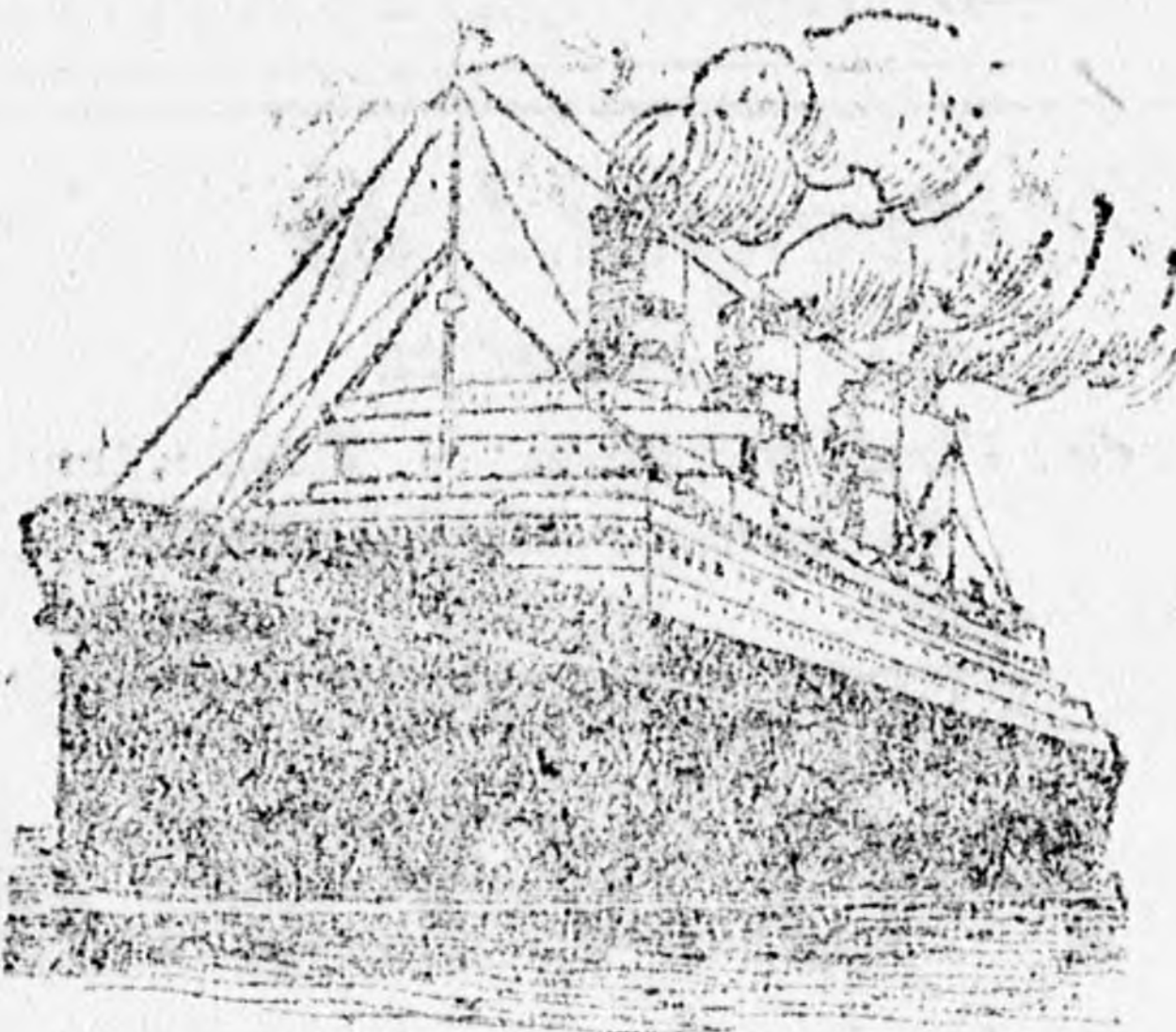
Uri szoba, hálószoba, szőnyegek és függönyök jó karban eladók. 5651

Gyapjufonoda eladó. Gutwein Jakab, Debeljača. 5635

**Holland—Amerika Linie**

Zagreb Rotterdam New-York

Vezetékepviselet Jugoszlávia részére: **HRVATSKA BANKA ZA PROMET S NEKRETNINAMA D. D. ZAGREB**



Utazók szállítása I., II. vagy III. osztályon Észak-amerikába és Kanadába, óriási és legmodernebben berendezett gyorsgőzöskön. Az ut a nyílt tengeren 6-7 napig tart. Az étkezés a legkellemesebb, legbiztosabb és leggyorsabb. **Külön konyha.** Gőzhajók indulása minden héten. III. osztályu utazók külön, mintaszertően tiszta kabinnal rendelkeznek. Mindennemű felvilágosítást bárki részére ingyen ad:

**HOLLAND—AMERIKA LINIE**  
ZAGREB, ZRINJSKI TRG. BR. 8.

Csélplőgéptulajdonosok! Mindenféle alkatrészek és műszaki cikkek: gépszőlő, valamint gépolaj kgja 7.50 hengerolaj kgja 11, zsira-dék kgja 6, benzín kgja 14 dinárért és feljebb kapható Földvári Béla St.-Becej. Kérem árajánlatot 4160

Eladó egy alig használt modern asztali tüzhely, egy sütővel 425 dinárért. Németh Árpád, Majsanski vinograd, Szalai-ház, a Ferrum-öntödétől a hatodik ház. 5666

**Ne fájjon a feje!**

hogy mit főzzön ebédre

Megmondja azt

**SÁGI**

fűszer- és csemege kereskedése

Subotica, Huspiac.

**KÜLÖNFÉLE**

Szeplőt, májfoltot három nap alatt eltávolít a Pintér-féle Fifti-krém és kölni-víz használata. Kapható kizárólag a *Pintér-gyógyszertárban*, nagytemplom mellett. 2896

Kendermag kapható »Agrária« gabona- és terményiroda Subotica, Petrogradska-utca 7. Telefon 1-20. 4831

Butorozott szoba két szobamlyre teljes ellátással kiadó. Műköszörűde, Rudičeva-utca 4. 5656

Értesítem a n. é. közönséget, hogy Zrinjski trg. 11. szám alatt

**lakatos-műhelyt nyitottam.**

Minden szakmabeli munkát olcsón és pontosan készítek. Legmodernebb kaszálókat nyitok és javítok, valamint mindenféle gép- és motorjavítást vállalok és hegeszték. Szíves partfogást kér

**Wachtler Mihály**  
Subotica, Zrinjski trg.

Sigma gépgyár és kraljai gépek szakjavító-műhelye, Timisoara — Temesvár, Románia. Gyorsajátók, rotációs, szedő- és rokon-szakmájú gépek teljes javítását és szerelését garanciával vállaljuk. Szerelőinket meghívásra Jugoszlávia bármely részébe is kiküldjük. — Ed-digi működésünkről számtalan elismerő-levél. — Gyártunk nyomdai és dobozgyári gépekhez szerelvényeket és gépkatrészeket. — Ajánlunk eladásra új papíriemezvágo-ollókat, bálázógépeket; gyárilag javított taposó-, papírvágo-, valamint fűzőgépeket. 566

**Műtrágya**

legolcsóbban beszerezhető **Lederer Leo** cégnél Somborban

Szükséglete fedezése előtt ne mulasszon el ajánlatot kérni. 4764

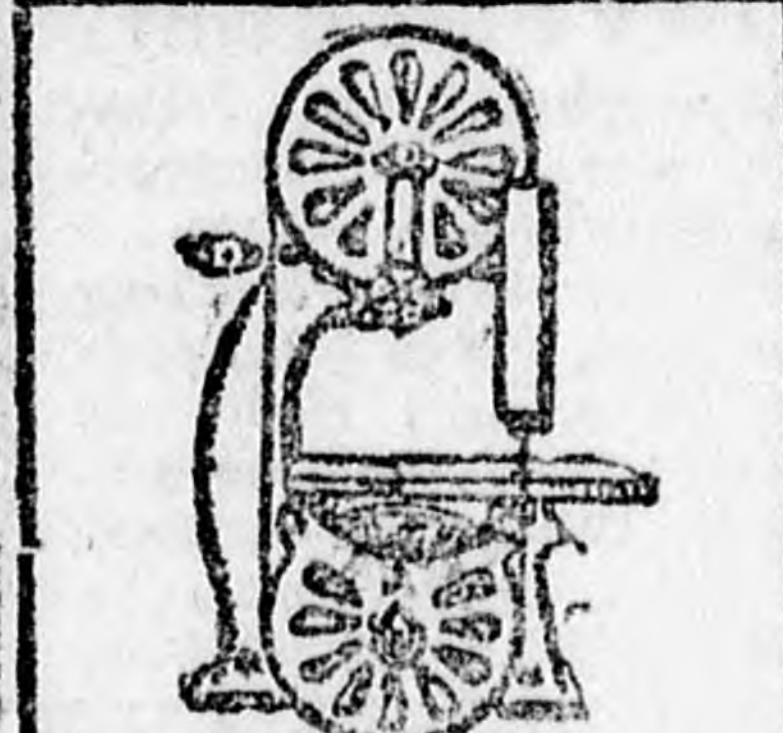
Magyarországon levő 10 lánccal földemmel elcserelem Bácskában ingatlanért; köves országot mellett, állomáshoz két kilométer. Erdőkölödni Subotica, Kara-džičeva-utca 10, Hubert-nál, az udvarban. 5548

Száraz és szagtalan marad lába, ha »Ideal« harrinyabetétet visel. Gyógyszertárban, drogériában kapható. 5435

Lakást keresek, egy vagy kétszobásat, lelépést fizetek. Cim a kiadóban. 5646

Zongorázók? Ne okozzon gondot önnek a kották beszerzése, rendelje egyenesen tőlünk, postafordultával bármit megkap. Meia vez. zeneműkereskedés, Timisoara Románia. Jegyzék ingyen. 1733

Kárpitosmunkák legszakszerűbben és legújtanvossabb áron készülnek Kovács Strikó Mihály kárpitos- és díszítőnél Subotica, Cara-Dušana-utca 5. 5299



Famegmunkáló-gépakel golyócsanagyazással subotici raktárból jutányos áron azonnal szállít **JELINEK JÓZSEF** Subotica, Paja Kujundzić u. 4

**Alkalmi vétel!**

Nagy tétel rövid- és kötöttáru olcsó áron. 4733 Minden kereskedő személyesen meggyőződhetik. **M. A. KARIJO** rövid- és kötöttáru negykereskedése ZAGREB Nikolićeva u. 7. az udvarban

**PALMARSTON DOUBLE VELOUR LODEN-STRUX KANGARN**  
NAGYBAN — GYÁRI ÁRON **PRESIDENT**  
**VIEGENFELD JENŐ** cégnél **NOVI-SAD**  
KRALJA PETRA ULICA 13.

TEJTELTPAR M. SALGO OSJEK  
**VÍZMENTES PONYVAK KÖPENYEGEK ÉS DÍTŐNYÖK ZSAXOK, ZSINEGEK LENÁRUK MINDEN CÉLRA**  
KÖPENYEGEK MINDEN MÉRLETRE 2 ÓRA ALATT SZÁLLÍTOK  
**MAKSO SALGO OSJEK**  
Subotica, Paja Kujundzić u. 4

**FÜZŐK**  
legújabb szabásu halcsontos, — halcsont nélküli gumival és bebujósíttók, melltartó gyomor-szorító  
**Haskötők**  
orvosok által legjobban elismert és ajánlott szabás szerint készítek. Vidékre slusz és csipő méret beküldése után  
**VIRÁG LEONTIN**  
Kraj Alexander ul. 11. Nemzetközi szemben

Van szerencsénk t. vevőink tudomására adni, hogy raktárunkon jelenleg kb. **15000 hektoliter új kész tölgyhordó** amelyet tetemesen leszállított áron kiárusítunk. Novosel, Ogrisek i Drug Osijek. 5297